

1 svjedoku. A, druga stvar su bile zaštitne mjere. Koliko smo mi shvatili, te su
2 zaštitne mjere već bile odobrene u prethodnim predmetima za dva svjedoka, a za
3 trećeg, za kojeg je Tužilaštvo podnijelo zahtjev, ne ulažemo prigovor.

4 Hvala.

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Panteliću.

6 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Nemamo prigovora, časni Sude.

7 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospođu Korner, ne znam jesu li Vam
8 rekli da Vam je preostalo 46 minuta.

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, da. To sam jučer saznala. Hvala Vam.

10 [Svedok je pristupio svedočenju]

11 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dobro jutro. Prije nego što gospođa
12 Korner nastavi sa svojim ispitivanjem, želim Vas samo podsjetiti da ste još
13 uvijek obavezani onom svečanom izjavom.

14 Izvolite, gospođu Korner.

15 GĐA KORNER: [simultani prevod] Hvala.

16 SVEDOK: SLOBODAN ŠKIPINA [nastavak]

17 Ispituje gđa Korner: [nastavak]

18 [Gđa tužilac ispituje putem prevodioca]

19 P: Gospodine Škipina, preostalo mi je još samo 45 minuta za ispitivanje,
20 a bila bih zahvalna ako bismo dosta brzo mogli proći kroz preostale teme.

21 Jučer ste nam spomenuli, odgovarajući na pitanja sudije Harhoffa, a to
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je strana 8339 našeg zapisnika, spomenuli ste nekog Batka koji je počinio, kao
2 što ste Vi rekli, zlodjela nad bošnjačkim narodom na Grbavici u Sarajevu.

3 Da li se sjećate da ste ga spominjali?

4 O: Da.

5 P: Rekli ste sucu, čini mi se, da je gospodin Planojević Vama rekao da
6 je ministar za to znao. I on je sam preuzeo na sebe da o tome obavijesti vojsku
7 jer je taj Batko bio pripadnik Teritorijalne obrane.

8 Je li taj Batko bio uhapšen u tome periodu?

9 O: Ja ne znam da li je bio hapšen, ali znam da je nakon izvjesnog
10 vremena kad s...se pokrenulo to pitanje, nestao s tog područja... područja i
11 otišao u nepoznatom pravcu. A da... da li su neke mjere preduzimane, ja ne znam.

12 P: Da li je uhapšen u skorije vrijeme?

13 O: Da, čuo sam da je uhapšen u Španiji.

14 P: Prije otprilike mjesec dana, zar ne?

15 O: Tako je. Ja pretpostavljam da je to, jer mu ja prezimena nisam znao,
16 ali po nadimku pretpostavljam da je to, jer je govorio da je počinio zločine na
17 Grbavici.

18 P: A bio je uhapšen zbog toga što je bosanski državni Sud izdao nalog za
19 hapšenje. Je li to tačno?

20 O: Vjerujte, ne znam na osnovu čijeg naloga za hapšenje je uhapšen.

21 P: Još jedna tema. Govorili ste o zgradi na Palama gdje ste bili

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 smješteni dok ste bili na čelu SNB-a. Da li je to zgrada koja je poznata kao
2 "Karlovito brdo" ili tako nekako?

3 O: Da. To je bila manja upravna zgrada Doma izviđača ili Ferijalnog
4 saveza na Kalovitim brdima.

5 P: Jesu li razne zgrade organa vlasti na Palama relativno blizu te
6 zgrade?

7 O: Nisu. S...sve su najmanje kilometar udaljene od te zgrade.

8 P: U redu. Dok ste bili na čelu SNB-a, jeste li dobivali izvještaje od
9 vojne obavještajne službe?

10 O: Da, dobijao sam povremeno izvještaje vojne službe bezbjednosti,
11 obavještajne. Ja ne znam nji'ovu potpunu organizaciju. Ta saznanja u vidu kraćih
12 informacija vojska je dostavljala, naslovljavala na, recimo, predsjednika
13 Republike, predsjednika Skupštine, predsjednika Vlade. I moje ime je navedeno
14 kao rukovodioca Službe nacionalne bezbjednosti. Nisam siguran, ne sjećam se da
15 li je i ministra unutrašnjih poslova, jer sam ja povremeno upoznavao - kao...
16 sad dobijem informaciju - ministra Stanišića o sadržaju tih vojnih informacija.
17 Međutim, te informacije su obično bile o stanju na ratištu, dakle, vojnoj
18 situaciji, položaju vojske, gdje je im... gdje dobro stoje, gdje im prijeti
19 opasnost i tako dalje. Dakle ništa posebno bitno.

20 P: Jeste li možda odlazili na sastanke sa pukovnikom Tolimirom?

21 O: Sa pukovnikom Tolimirom sam se prvi put upoznao negde krajem maja
22 kada je on došao na... na rukovodnu poziciju u Vojsku Republike Srpske zajedno
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sa generalom Mladićem. Došao je kod mene u kancelariju da se upoznamo. Kratko
2 smo pričali. On je dao jedan osvrt kako je stanje na ratištu u Hrvatskoj gdje je
3 prije toga bio. I tako, ništa posebno. Kasnije sam ga samo ponekada sreo, jedno
4 dva-tri puta, ali nikada nismo šire ni o čemu razgovarali.

5 P: U redu. I za kraj, u vezi sa pitanjem kadrova i osoblja, prije nego
6 šta pređemo na temu razrednih sastanaka na kojima ste bili, da li je Dragan
7 Devedlaka koga ste spomenuli, koji se pojavljuje na toj tablici, da li je on na
8 jedno kratko vrijeme prije odlaska u Beograd postao načelnik CSB-a u Bijeljini?

9 O: Da. Ali želite li uvod kako je do toga došlo?

10 P: Ne. Želim Vas pitati neka konkretna pitanja u vezi sa time. On je bio
11 jedan od Vaših podređenih. Jeste li Vi njega postavili ili imenovali na mjesto
12 načelnika?

13 O: Ne.

14 P: A tko je to učinio?

15 P: Pretpostavljam da je to učinio ministar, pre... moja pretpostavka.
16 Sig...sigurno ne mogu garantovati.

17 Naime, o čemu se radi? Ja sam Devedlaku Dragana, kao svog zamjenika,
18 poslao u Bijeljину da provjeri da li ima operativaca Službe državne bezbjednosti
19 koji su izbjegli iz Tuzle, da ih pronađe, okupi, da im da osnovne instrukcije u
20 radu i da vidi ko bi od njih mogao biti načelnik Sektora državne bezbjednosti
21 jer je bio u postupku formiranja Centra službi bezbjednosti. Mi nismo mogli
22 postaviti načelnika sektora bez dok se ne postavi načelnik centra koji mora dati
23 suglasnost za kandidata ko...kog mi predlažemo za načelnika sektora. I Dragan
24 Devedlaka je otišao u Bijeljину. Jedno 10 dana je bio u Bijeljini. Kad sam ja

25

26

27

28

29

30

1 očekivao da će se vratiti, ja sam dobio faks na taj telefon koji smo koristili,
2 došao je faks da je Dragan Devedlaka postavljen za načelnika Centra službi
3 bezbjednosti. Naime, tamo je bilo problema u regiji Semberije. Kol'ko je meni
4 poznato, kotirala su dva kandidata za načelnika Centra. To je Ješurić i izvjesni
5 Cvjetinović, mislim. Ali se strukture političke nisu mogle dogovoriti ko će od
6 njih biti postavljen, tako da je to upražnjeno mjesto dugo trajalo.

7 Moja pretpostavka je da ga ni... da Dragana Devedlaku nisu mogle
8 postaviti strukture iz Bijeljine jer ga nisu ni poznavale. Dakle, pretpostavka
9 da je to učinio gospodin ministar.

10 P: Nije li to stajalo u faksu, naime, da ga je postavio ministar?

11 O: Ja sam to i na prvom razgovoru o... sa Tužila...Tužilaštvom
12 objašnjavao da meni u potpunosti to nije jasno. Ja se samo sjećam sadržaja da...
13 iz faksa da je Dragan Devedlaka postavljen na načelnika Centra službi
14 bezbjednosti. Zaista ne mogu tvrditi ko je bio u potpisu tog faksa, šta je bilo,
15 ali je takav sadržaj. A logiciram /sic/ da je to mogao učiniti ministar
16 Stanišić.

17 P: S obzirom da je prošlo mnogo vremena otkako ste preslušali onaj
18 razgovor s Vama, želim Vas samo podsjetiti da ste na strani 44 tog razgovora
19 Tužilaštvu rekli da je došao jedan faks u kojem je stajalo da je Dragan
20 Devedlaka, uz odobrenje ministra unutrašnjih poslova Miće Stanišića, bio
21 postavljen na mjesto načelnika CSB-a Bijeljina.

22 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Oprostite, ali više nam ne radi *LiveNote*.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, vidim. Svima nam ne radi.
2 [Pretnosno veće i sekretar se savetuju]
3 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Tehničar stiže.
4 [Pretnosno veće i sekretar se savetuju]
5 [Sudije većaju]
6 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Kažu nam da se ovo ne događa samo u ovoj
7 sudnici. Cijeli sistem ima problema. To će trajati neko vrijeme, pa ćemo
8 prekinuti sa radom.
9 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.
10 [Svedok se povlači]
11 ... Početak pauze u 9.27h.
12 ... Sednica nastavljena u 9.51h.
13 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim.
14 Izvolite sjesti.
15 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Samo radi zapisnika želim reći da se
16 gospođa Tanja Savić pridružila timu Obrane gospodina Stanišića.
17 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala.
18 [Svedok je pristupio svedočenju]
19 GĐA KORNER: [simultani prevod]
20 P: Gospodine Škipina, prije nego što smo morali prekinuti, ja sam Vam
21 upravo pročitala ono što ste rekli u razgovoru koji je vođen s Vama u vezi sa
22 faksom, odnosno da je u faksu stajalo da je Devedlaka, uz suglasnost ministra
23 unutrašnjih poslova, postavljen za načelnika CSB-a. Je li tačno da je to ono što
24 ste rekli tokom razgovora?
25 O: Tačno.
26 P: U redu. Hvala Vam. A sada bih željela da brzo prođemo kroz neke od
27
28
29
30

1 sastanaka o kojima ste nam govorili.

2 Prije svega, 12. maja, kada nije baš održan sastanak u pravom smislu te
3 riječi, no da li Vam je Mićo Stanišić tada rekao da ide u Banjaluku?

4 O: Meni nije rekao da ide u Banjaluku, ali sam čuo u razgovorima da je
5 išao u Banjaluku na promociju policije Republike Srpske.

6 P: U redu. Kad kažete "promocija policije", što mislite pod time?

7 O: Pa, mislim na određenu svečanost promocije policije sa novim
8 obilježjima i tako, u odnosu na staru policiju koja je postojala.

9 P: Zna li kako je došao do Banjaluke?

10 O: Ne znam.

11 P: A kad je s Vama vođen razgovor, jeste li tada objašnjavali kako je
12 došao do Banjaluke?

13 O: Mislim da nisam objašnjavao kako je ministar došao do Banjaluke, ali
14 sam objašnjavao kako sam ja jedne prilike zamolio ministra, ako bude u prilici
15 da neko putuje vojnim helikopterom, obzirom da se drugačije nije moglo putovati
16 u Krajinu, da mi obezbjedi mjesto kako bih i ja otišao u Banjaluku da posjetim
17 Sektor nacionalne bezbjednosti. Ali do toga nikada nije došlo.

18 P: Dobro.

19 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ispričavam se. Mislim da je svjedok rekao
20 vojni helikopter. Mislim da bi to moglo biti važno.

21 GĐA KORNER: [simultani prevod]

22 P: Jeste li rekli "vojni helikopter", gospodine?

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Da, vojni helikopter.
- 2 P: Dobro. Jeste li znali za specijalnu jedinicu MUP-a?
- 3 O: Mislite specijalnu policiju kojom je rukovodio Karišnik Milenko na
4 Vracama? Da, znao sam.
- 5 P: Jesu li oni imali helikoptere?
- 6 O: Ja, koliko znam, specijalna policija je imala helikoptere, navodno,
7 po priči - to sam čuo od Kusmuk Vlastimira koji je bio nadležan za policiju -
8 bili neispravni i trebali su se remontovati i da su prebačeni il' u Srbi...
9 nešto u Srbiji, jedan u Srbiju, jedan u Grčku. Tad su bila dva helikoptera. Tako
10 da oni nisu bili cijelo vrijeme ra...rata u... odnosno dok ja sam bio na...
11 na... na funkciji rukovodioca službe, specijalna policija nije posjedovala,
12 odnosno Ministarstvo unutrašnjih poslova, bar što s' tiče Sarajeva, nisu
13 posjedovali helikoptere. Jer znam kad se desi slučaj povrede policajca ra... da
14 se morao prevoziti kolima i tako dalje. Dakle, helikoptera nije bilo u funkciji
15 na području Sarajeva.
- 16 P: Jeste li znali išta o specijalnoj policijskoj jedinici koja je
17 djelovala u Banjaluci, a bila je pridodana tamošnjem CSB-u?
- 18 O: Apsolutno ništa nisam znao.
- 19 P: Činite se prilično sigurni u to što kažete, gospodine.
- 20 O: Da. Potpuno sam siguran.
- 21 P: Dobro.
- 22 Sada ćemo razgovarati o 1. junu ili otprilike tom periodu. Jeste li tada
23 posjetili Trebinje?
- 24 O: Da. Po nalogu ministra Stanišića, otišli smo ja i pomoćnik ministra
25 za policiju, Vlastimir Kusmuk, u Trebinje jer nam je ministar rekao da su
26
27
28
29
30

1 iskršli neki problemi u odnosima radnika Službe nacionalne bezbjednosti i
2 radnica Centra službi bezbjednosti.

3 Naime, samo da podsjetim da sam ja polovinom aprila u Trebinje poslao
4 Blagojević Novaka da mi pokuša sakupiti operativce koji su izbjegli iz Mostara i
5 koji se nalaze u Trebinju. I nakon izvjesnog vremena, sedam dana, dao mu iste
6 instrukcije kao i Devedlaka Draganu. Vratio se Blagojević Novak i rekao mi da je
7 protjeran, da nije uspio ništa uraditi, da je protjeran iz Hercegovine, da su ga
8 protjerali neki poslanici i iz Centra službi bezbjednosti. Nije mi imenovao ime
9 ko...ko...koga iz Centra, ali je rekao i iz Centra službi bezbjednost. Zbog toga
10 što je prije rata radio na tom području po srpskom nacionalizmu.

11 Da nastavim...

12 P: Izvinjavam se što Vas prekidam, ali bojim se da nemam mnogo vremena.
13 A ako Vas itko bude želio više o tom pitati, pitat će Vas. Ja samo želim nešto
14 saznati o onom sastanku koji ste imali Vi sa Kusmukom i Krstom Savićem.

15 O: Dakle, bili smo na sastanku. Ja sam prije sastanka - prvi put, dakle,
16 dolazim u Trebinje - otišao u prostorije gdje se nalaze radnici Službe
17 nacionalne bezbjednosti. Zatekao sam, mislim, tri radnika. Od njih je jedan
18 aktivan bio, jedan penzion... i dva penzionisana. Pitao sam šta rade i tako
19 dalje. Pa kaže: u suštini skoro ništa. Da im je Krsto Savić rekao da će oni samo
20 raditi po njegovom nalogu, zadatku kad im on izda naredjenja i tako dalje. Al'
21 kaže: u suštini nas i ne angažuje i tako dalje.

22 Šta je... šta su mi dalje rekli, da su dvojici radnika, a to su bili
23 Traparić Ljubiša - mislim da se tako, kol'ko se sjećam, zvao - i... i... i Miro
24 Prelo, zabranjen... da je Krsto Savić zabranio ulaz njima u prostorije jer su i
25 oni radili prije rata u Mostaru kao pripadnici Službe državne bezbjednosti po
26 srpskom nacionalizmu.

27 Da li da nastavim?

28
29
30

1 P: Ne. Recite nam samo nešto o razgovoru koji ste Vi i gospodin Kusmuk
2 imali sa Krstom Savićem.

3 O: Da, bio je... bili smo na tom sastanku gdje su bili rukovodni radnici
4 Centra službi bezbjednosti. Ja sam zatekao i Čokorila Jovu, bivšeg radnika
5 Službe državne bezbjednosti kojem sam ja 1980-ih bio linijski inspektor. On je
6 bio inspektor u Centru državne bezbjednosti Mostar, a ja sam bio republički
7 inspektor. I onda sam se ja obratio Krsti Saviću, ne potencirajući mnogo ovo da
8 ne ispadnu dalji problemi. Reko': "Pa, evo, Jovu Čokorilo, molim te, Krsto, da
9 postavimo za načelnika Sektora nacionalne bezbjednosti." Krsto Savić mi je
10 odgovorio: "Ne, Jovo ne može. On je još na provjeri." Na provjeri u smislu da li
11 je dobar Srbin, ja... u tom smislu.

12 Zatim se javio neki komandir njegov, ja mu se ne sjećam imena i rekao
13 je: "Niko nama neće ovdje sa strane postavljati kadrove u službi nacionalne
14 bezbjednosti. Mi smo ti kojima će... koji ćemo to određivati. I mogu samo raditi
15 u Službi nacionalne bezbjednosti oni koji su se dokazali u borbi protiv
16 Muslimana, Bošnjaka." Na što sam ja reagovao i rekao: "Dok sam ja rukovodilac
17 Službe, takvi neće raditi u Službi i vi nećete određivati ko će raditi u Službi
18 nacionalne bezbjednosti." I tako se sastanak završio.

19 A ja sam tada prvi put rekao Kusmuk Vlastimiru da ću podnijeti ostavku
20 jer ja sa ovakvim ljudima ne mogu raditi.

21 P: Kad ste rekli da Čokorilu treba postaviti za načelnika Sektora, tko
22 Vam je dao taj odgovor da ga se još uvijek provjerava da li je dovoljno dobar
23 Srbin?

24 O: Krsto Savić.

25 P: Jeste li iz Trebinja krenuli za Bijeljinu?

26 O: Nismo krenuli za Bijeljinu, ali tih dana, ja ne mogu sada precizno
27 dati odgovor u koliko dana, a uslijedila su ubrzo, znači, i ta dva sastanka u

28

29

30

1 Trebinju i u Bijeljini. Dakle, vremenski... obzirom na vremensku distancu ja ne
2 mogu decidno tvrditi koji je čak prije bio, koji je posle, ali su subлізу bili.
3 Opet nas je pozvao -

4 P: Stanite. Zamolit ću Vas... Ja ću Vam postavljati konkretna pitanja, a
5 molit ću Vas da odgovarate onda na njih, a ne i cijelu priču vezano uz to. Tko
6 je od Vas zatražio da idete u Bijeljину?

7 O: Ministar Stanišić.

8 P: Je li Vam objasnio zašto je želio da idete u Bijeljину?

9 O: Da, u kraćim crtama.

10 O: Recite nam ukratko zašto je želio da idete.

11 O: Rekao je: "Sutra će se održati sastanak u Bijeljini političkog
12 rukovodstva Semberije", dakle, Bijeljine, Ugljevika, Lopara, Zvornika i tih
13 opština koje su pripadale Semberiji. Ovaj... "Idite vas dvojica, prisustvujte
14 tom sastanku. Ne morate ništa govoriti, ali čujte i od njih neke elemente. Nakon
15 tog sastanka obavite razgovore sa Mirkom Blagojevićem, rukovodiocem ili
16 predsjednikom, ja ne znam, Srpske radikalne stranke u Bijeljini, i Ljubišom
17 Savićem Mauzerom jer... i recite im, prenesite im naredbu moju i predsjednika
18 Republike da se stave pod kontrolu vojske i da prestanu s maltretiranjem građana
19 muslimanske nacionalnosti u Bijeljini, a da bezbjednost u gradu prepuste Stanici
20 javne bezbjednosti Bijeljina."

21 P: Mogu li Vas pitati sljedeće: kada ste se po prvi put sjetili da, osim
22 što su se ta dvojica trebala staviti pod komandu vojske, da je Mićo Stanišić
23 također rekao da moraju prestati zlostavljati građane Bošnjake?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Nisam shvatio pitanje "kada sam se sjetio".

2 P: Kao što ćete se sjetiti, dok je s Vama vođen razgovor, niste
3 spomenuli taj drugi dio u vezi s time da je Mićo Stanišić rekao da bi trebali
4 prestati zlostavljati, odnosno maltretirati Bošnjake. Zato Vas sad to pitam:
5 kada ste se po prvi puta sjetili tog dijela razgovora s Mićom Stanišićem?

6 O: Ja mislim da sam to rekao istražiteljima prvi put kad su sa mnom
7 razgovarali. Po mom sjećanju to sam rekao.

8 P: Pa, ispraviti će me ako sam u krivu. To je stranica 59 razgovora
9 vođenog s Vama. I taj dio o kojem sada govorimo se tamo ne pojavljuje. No, idemo
10 dalje.

11 Možete li ukratko reći Sudu, prije svega, što su to Blagojević i Ljubiša
12 Savić radili Bošnjacima?

13 O: Dakle, na tom sastanku, kratko, osnovni zahtjev gdje je bilo prisutno
14 oko tridesetak ljudi ost... prvi je se javio za diskusiju neki potpukovnik - ja
15 mu se ne sjećam imena - potpukovnik koji je bio komadant /sic/ ratišta na
16 Majevici, odnosno području koje je graničilo s Tuzlom. I rekao je da oskudijeva
17 sa vojskom, da su mu linije faktički šuplje kao sir, i u tom smislu, i... a dok
18 je, kaže "Bijeljina puna vojnika".

19 P: Stanite. To nije pitanje koje sam Vam postavila. Moje pitanje je
20 sljedeće: što su to Blagojević i Ljubiša Savić radili, a što je navelo Miću
21 Stanišića, kako Vi kažete, da im kaže da prestanu zlostavljati Bošnjake?

22 O: Nakon sastanka mi sm... ja i Kusmuk Vlastimir smo obavili pojedinačne
23 razgovore sa Blagojevićem i sa Ljubišom Savić Mauzerom.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Moram Vas zaustaviti na trenutak da se koncentrirate na moje pitanje.
2 Vi kažete da je Mićo Stanišić rekao: "Trebate razgovarati sa
3 Blagojevićem i Ljubišom Savićem Mauzerim i da im treba reći da prestanu
4 zlostavljati Bošnjake." Prije sastanka, prije nego što ste s njima razgovarali,
5 što ste Vi shvatili, bilo da Vam je rekao Mićo Stanišić ili neko drugi, što su
6 to njih dvojica, ustvari, radili?

7 O: Pa, mogao sam shvatiti samo ono što je ministar rekao. Ja dalje
8 pretpostavke nisam mogao sam iznositi dok ne čujem i njih.

9 P: Dobro. Možete li nam reći što Vam je točno ministar rekao da su ta
10 dvojica radili?

11 O: Ponovio sam: da prestanu s maltretiranjem Muslimana u Bijeljini. I
12 ništa više.

13 P: Da, sigurna sam da jeste. Ali mene ovog časa ne zanima što ste Vi
14 rekli Saviću i Blagojeviću. Ono što mene zanima i što Vas pitam je: što je Vama
15 ministar rekao da ta dvojica rade, prije nego što ste uopće otišli s Kusmukom u
16 Bijeljinu?

17 O: Ništa osim konstatacije da obavimo razgovore sa Blagojevićem i
18 Mauz... i Lubišom Savićem Mauzerom da se stave pod kontrolu vojske i da prestanu
19 s maltretiranjem građana muslimanske nacionalnosti. Nikakvo šire obrazloženje
20 nije nam dao.

21 P: Ali, osim ako ste znali i saznali od Miće Stanišića što je to što
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 oni rade, ako to niste znali, kako ste im uopće mogli reći da prestanu to
2 raditi?

3 O: Prvo smo dobili obavezu da s njima razgovaramo i da čujemo šta oni
4 imaju da kažu jedan o drugomu, što smo i obavili.

5 P: Dobro. Kako je Mićo Stanišić znao da ta dvojica zlostavljaju
6 Muslimane? Jeste li mu Vi rekli?

7 O: Meni nije poznato kako je znao i ja mu nisam rekao.

8 P: Dobro. Vi, dakle, niste pitali ni za kakve daljnje pojedinosti prije
9 nego što ste sa tom dvojicom razgovarali o tome šta je to što oni rade
10 Bošnjacima?

11 O: Ne.

12 P: Dobro. Rekli ste nam da ste sa tom dvojicom razgovarali. I što se
13 desilo?

14 O: Dakle, preko načelnika Stanice javne bezbjednosti, mislim da se
15 prezivao Pantić, tražili smo da obavijesti Blagojevića i Savića da dođu u
16 prostorije stanice kako bismo s njima obavili razgovor. Mislim da je prvo
17 d...došao Mirko Blagojević i kad smo mu postavljali pitanja u tom smislu šta je,
18 kakvi su problemi, on je nama rekao: "Da, Ljubiša Savić Mauzer ima svoju neku
19 jedinicu koja je sastavljena isključivi... skoro isključivo od izbjeglica srpske
20 nacionalnosti sa po... koji su izbjegli sa područja Tuzle, Gradačca i tako
21 dalje." I da Ljubiša Savić Mauzer izbacuje Muslimane iz kuća u Bijeljini kako bi
22 našao smještaj tim svojim borcima, pripadnicima njegove jedinice. Suština je
23 otprilike to što je nama Blagojević rekao.

24 Kad smo razgovarali sa Ljubišom Savić Mauzerom, on je rekao da jedinica
25 Mirka Blagojevića krstari Bijeljinom, čuva Bošnjake i... i ... čuva Muslimane, a

26

27

28

29

30

1 bogatije, uz velike novčane nadoknade, prebacuje u Srbiju ili u inostranstvo. I,
2 uglavnom, preko Muslimana faktički se bave biznisom. To je opet suština priče
3 Ljubiše Savića Mauzera u odnosu na Mirka Blagojevića.

4 Nakon ti' razgovora mi smo njima prenijeli naredbu ministra Stanišića
5 i... i predsjednika Republike, međutim, ja mislim da to nije imalo mnogo efekta
6 ka... u kasnijoj fazi, da su oni i dalje ostajali tu u Bijeljini i tako dalje.

7 P: Da li Vam je Mićo Stanišić dao uputstva u vezi s time što biste im
8 trebali reći ako se ne slože sa Vama?

9 O: Rekao je još vjerovatno nešto, ali ja ne... ne bi... ne bi bio
10 decidan. To je mnogo vremena. Uglavnom, ja se sjećam te... te srži, te biti. Da
11 li je on rekao da će imati s njim problema, neće li, ja ne mogu garantovati.
12 Uvažite ipak vremensku distancu za -

13 P: Da. Međutim, prilično se dobro sjećate da Vam je rekao da trebate s
14 njima razgovarati, da im trebate reći da prestanu zlostavljati Muslimane. Da
15 nisu prestali zlostavljati Muslimane, kakva bi sankcija uslijedila? Je li Vam to
16 rekao?

17 O: Nije mi to rekao jer to bi bile već neke pretpostavke dalje. Ja
18 govorim samo o konkretnom zadatku koji smo dobili i kako smo ga izvršili.

19 P: A zašto je to pripadalo u djelokrug rada Miće Stanišića, da je to
20 njegova odgovornost da Vam dâ instrukcije da tim ljudima kažete da prestanu
21 zlostavljati Muslimane? Zašto je to bio njegovog posla?

22 O: Pretpostavljam što su preuzeli, na određen način, kontrolu u gradu
23 Bijeljini u odnosu na Stanicu javne bezbjednosti. Moja pretpostavka da se Pantić
24 Aco, načelnik Stanice, žalio da ne može stanica da funkcioniše od njih, što će
25 se i vremenom i kasnije pokazati da su dosta dugo maltene vladali,

26

27

28

29

30

1 protivili se dolasku MUP-a u Bijeljinu. Provocirali su i vršili pritisak u
2 kasnijem periodu da MUP mora da ide iz Bijeljine; šta će on njima u Bijeljini,
3 njima ne treba... Bilo je dosta tih, tako, problema sa... sa tim jedinicama.

4 P: Jeste li javili Mići Stanišiću kakav je bio ishod razgovora koji ste
5 vodili sa tom dvojicom?

6 O: Apsolutno. Svaki zadatak koji dâ ministar Stanišić bio je uzvr...
7 u... povratno informisan.

8 P: Dobro.

9 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospođo Korner.

10 Mogu li pitati da li sam ispravno shvatio svjedočenje, jer čini se na
11 temelju Vaših pitanja i iskaza svjedoka da Vam je gospodin Stanišić naložio da
12 se nađete s Blagojevićem i Savićem i da im kažete da prestanu zlostavljati
13 Muslimane. A zatim, kad ste došli do Savića, čini se da Vam je on rekao da je
14 Blagojević imao vlastitu jedinicu koja "krstari Bijeljinom" - ja sad citiram ono
15 što ste nam upravo Vi rekli - "nastojeći zaštititi Muslimane, a oni koji su bili
16 imućniji platili bi njegovoj jedinici da ih se prebaci u inozemstvo."

17 Malo sam zbunjen ovim. Što je to što Vam je Savić rekao da Blagojević
18 radi? Jer se čini prema ovome da je on ustvari štitio Muslimane.

19 GĐA KORNER: [simultani prevod] Mislim da je to prije kao reketiranje, ta
20 vrsta zaštite.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] No, da čujemo prije svega što je to
2 što je Blagojević ustvari radio. Možete li nam pojasniti gospodine?

3 SVEDOK: Gospodine, časni sudija, upravo takovo je su riječi Ljubiše
4 Savića da radi Mirko Blagojević. Dakle, nije moja konstatacija, nije moje
5 saznanje, nego Ljubiša Savić kaže: "Ne ratuju Blagojevićevi, samo krstare po
6 gradu, uzimaju pare od Muslimana, prebacuju ih... bogatije prebacuju." Dakle,
7 bogate se na račun rata. U tom smislu je Savić ukazivao na Blagojevića. To su,
8 dakle, Savićeve konstatacije prema Mirku Blagojeviću.

9 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala Vam. Ovo je moje sljedeće
10 pitanje: da li se to poklapalo s onime što Vam je ministar Stanišić rekao o
11 aktivnostima gospodina Blagojevića?

12 SVEDOK: U suštini je u suprotnosti s onim što mi je... što nam je
13 Stanišić rekao: da maltretiraju. Znači, i jedni i drugi maltretiraju. U
14 suprotnosti je sa onim što je Ljubiša Savić Mauzer rekao za gospodina
15 Blagojevića.

16 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] A kakav je bio Vaš zaključak iz svega
17 toga?

18 SVEDOK: Pa, moj zaključak je bio da i jedni i drugi imaju interesa da
19 borave po gradu, a da ne idu na ratište.

20 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala.

21 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ispričavam se, gospođo Korner. Dio
22 odgovora svjedoka, prethodnog - to je na stranici 16, od reda 20 do strane 17.,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 reda drugog - dio njegovog odgovora nije zabilježen gdje je govorio da ti ljudi
2 prijete MUP-u kada je došao u Bijeljину i da su bili protiv toga. Mislio sam da
3 bi to možda trebalo pojasniti sa svjedokom. Ispričavam se, gospođo Korner.

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Stranica 16?

5 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Da, stranica 16, red 20. Kaže se
6 "Pretpostavljam, jer su na neki način preuzeli kontrolu nad gradom Bijeljinom
7 umjesto Stanice javne bezbjednosti" i tako dalje.

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] "Ja sam pretpostavio" da mu se načelnik
9 Stanice požalio. "da Stanica nije bila u stanju funkcionirati i da je to ustvari
10 postalo jasnije kasnije."

11 Što nedostaje ovdje?

12 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Kontekst je izgubljen, jer je svjedok
13 želio reći da je kasnije postalo jasno, kad je MUP uspostavio svoje sjedište u
14 Bijeljini da su prosvjedovali protiv toga, da su željeli da se MUP udalji iz
15 Bijeljine. Dakle, to je srž onoga što sam želio reći i što sam želio da
16 pojasnite sa svjedokom.

17 GĐA KORNER: [simultani prevod]

18 Gospodine Škipina, čuli ste što je rekao gospodin Zečević. Je li točno
19 da kasnije, kad je MUP uspostavljan u Bijeljini, da su ti ljudi protestirali?
20 Mislim na Savića i Blagojevića.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Tačno je. Nikad nisu prihvatili da se republički MUP , sjedište MUP-a
2 preseli sa Pala u Bijeljину. Uvijek su provocirali. Govorili su: "Vraćajte se na
3 Pale. Vi nama ne trebate u Bijeljini. Idite vi gore u brda. Mi ćemo rješavati
4 naše probleme." i u tom smislu.

5 Dakle, nikada nisu prihvatili da sjedište MUP-a bude u Bijeljini što je,
6 po meni, ukazivali da su imali ranije prostora daleko više za svoje aktivnosti
7 nego ka... dolaskom MUP-a.

8 P: Dobro. A da bi bilo posve jasno: to je bilo u periodu kada se
9 sjedište MUP-a preselilo s Pala u Bijeljину?

10 O: Tako je. Tako je i posle.

11 P: Na tom istom sastanku... Mislím da i bojím se da ćemo morati veoma
12 brzo proći kroz ovo jer imam još tri dokumenta koja bih željela s Vama obraditi.
13 Jeste li u Bijeljini naišli na čovjeka po imenu Goran Žugić kojeg ste poznavali
14 od prije sukoba?

15 O: Da. Na sastanku je prisustvovao tom proširenom gore, i Goran Žugić
16 radi državne bezbjednosti u Tuzli, kog sam ja svojevremeno u Sarajevu primio u
17 službu, i ja mu nisam prilazio za vrijeme sastanka, nego posle sastanka pitao
18 sam: "Gorane, otkud ti?" "Čoveče", kaže, "izbjegao sam iz Tuzle početkom maja i
19 stacionirao sam se u Zvorniku.

20 P: U redu. On je, dakle, bio u Zvorniku. Je li Vam rekao što se to
21 događa u Zvorniku?

22 O: Da. Na moje pitanje šta ima novog u Zvorniku, rekao mi je da u
23 Zvorniku djeluje jedna jaka paravojna jedinica Žute ose, da otprilike opljačkaše
24
25
26
27
28
29
30

1 cio Zvornik, pa čak i fabriku Glinica, da vozom prebacuju robu u Srbiju i da su
2 počinili ubistva nekih Muslimana, zločine, dakle, nad Muslimanima. On je rekao
3 da j... da je u kontaktu s ministrom Stanišićem i da mu je Stanišić dao u
4 zadatak da kol'ko može provjeri ko su članovi te navedene grupe, da li su s
5 nekim od opštinskog rukovodstva u vezi, gdje su im baze i tako dalje.

6 Po povratku na Pale, ja sam informisao ministra, odnosno, ja i Kismuk
7 smo informisali ministra o sadržaju tog sastanka, razgovora sa Blagojevićem i
8 Mauzerom i ja sam mu rekao da sam sreo i Gorana Žugića. I tada mi je ministar
9 rekao: "Da, dao sam mu neke zadatke". Nisam čuo od ministra koje mu je zadatke
10 dao. Kažem, a radi se o jednoj gru... velikoj grupi, kaže: "...sastavljenoj od
11 kriminalaca iz Zvornika i okoline, iz Srbije, i moraću ih hapsiti". Tako je
12 rekao.

13 Treba li da... Mislim, ovaj, Goran Žugić je nakon toga dobijao... nakon
14 te akcije koja je usledila, kakva je usledila, ja ne znam - dobijao prijetnje
15 likvidacijom, pa je pobjegao u Crnu Goru. Radio je jedno vrijeme u MUP-u u
16 Herceg Novom i Podgorici, a nakon toga... Pa, bitno je, mislim, da kažem da je
17 ubijen kao savjetnik predsjednika Republike Mila Đukanovića, savjetnik za
18 bezbjednost, pod nerazjašnjenim okolnostima ispred svog stana. Dakle, moguće je
19 reakcija onih prijetnji koje je imao u Zvorniku.

20 P: Dobro. Svašta se moglo desiti. No, mene zanima ovo: da li su Žugić
21 ili Mićo Stanišić Vama objasnili na koji način su bili u kontaktu njih dvojica,
22 a da taj kontakt nije išao preko Vas, kao načelnika Službe za nacionalnu

23
24
25
26
27
28
29
30

1 bezbjednost?

2 O: Nijedan ni drugi mi nisu objasnili. Ministar je imao pravo, kao prvi
3 čovjek, da dâ zadatak svakom pojedinačno, a da ne polaže račun nekom drugom.

4 Ali je možda korektnost bila da samo se upozna pretpostavljeni tog
5 pojedinca da radi neki zadatak za ministra. Mislim, samo da njegov neposredni
6 starješina zna da je on angažovan po zadatku ministra.

7 P: Vi ste jučer rekli Vijeću da niste dobili nikakve izvještaje o tom
8 zločinima koji su vršeni nad Muslimanima, dok ste bili načelnik Službe državne
9 bezbjednosti. Da li to znači da Vi ništa niste znali šta se događalo u Zvorniku?

10 O: Ništa nisam znao. Nisam znao da je Žugić Goran u Zvorniku.
11 Ni...nisam, znači, ni imao komunikaciju. Prema tome ništa nisam znao o zločinima
12 konkretnim u Zvorniku.

13 P: Dakle, ministar je znao za to, ministar je znao za zločine u
14 Bijeljini, ali Vi o tome ništa niste znali?

15 O: Ne, jer ja nisam imao uspostavljenu službu u Bijeljini.

16 P: I niste imali nikakvu predstavu o tome kako je došlo do toga da je
17 Goran Žugić stupio u kontakt sa Mićom Stanišićem kako bi mu ispričao za te
18 zločine?

19 O: Nikakvu predstavu. Pretpostavljam kad je Goran izašao da se javio
20 ministru, da mu je ministar dao određene zadatke, a ja o tome nisam ništa znao.

21 P: U redu. Taj sastanak sa Goranom Žugićem odigrao se u isto vrijeme kao
22 i kada se održavao onaj sastanak u Bijeljini, a to je bilo početkom juna

23

24

25

26

27

28

29

30

1 1992., zar ne?

2 O: Da, to je na.... u... sa... prvi put sam ga vidio na tom sastanku u
3 Bijeljini. Njega su inače sve te strukture u Bijeljini poznavale, jer je
4 Bijeljina pripadala...

5 Dobro.

6 P: Samo malo. Samo me datum zanima. Dakle, negdje početkom juna 1992.?

7 Da?

8 O: Otprilike tako.

9 P: Morat ćemo jako brzo proći kroz preostala pitanja koja bih Vam
10 željela postaviti i obraditi ih.

11 Dakle, rekli ste nam da je Vaš sastanak sa Savićem doveo do toga da ste
12 rekli Kusmuku da ćete podnijeti ostavku. Jeste li to učinili, zar ne, početkom
13 jula?

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Samo za našu pogodnost, kažem da imamo
15 ova pisma koja se toga tiču, koja ste poslali gospodinu Stanišiću i gospodinu
16 Đeriću.

17 Sama pisma, časni Sude, nisu toliko bitna, no ja ih samo predočavam. Oni
18 nisu na spisku naših dokumenata; samo sam željela podsjetiti svjedoka. Ono što
19 me zanima je činjenica da je on dao ostavku, a ne sama pisma. Dokument 10324.

20 [Tužilaštvo se savetuje]

21 GĐA KORNER: [simultani prevod] Uskoro ćemo vidjeti verziju na engleskom,
22 nadam se. Da.

23 P: Da li je ovo pismo koje ste Vi napisali Mići Stanišiću 3. jula da ga
24 obavijestite da podnosite ostavku, a razlog koji ste za to naveli je to što ste
25 spomenuti u medijima kao jedan od glavnih počinitelja u krivičnim aktivnostima.
26 I tražite da se utvrdi jeste li ili niste krivi i obavijestili ste o tome

27

28

29

30

1 predsjednika Vlade, gospodina Đerića. Mislim da nam sve to, zapravo, nije
2 neophodno da se time bavimo.

3 Jučer ste nam rekli da ste se u vrijeme kada ste podnosili ostavku
4 sastali sa gospodinom Đerićem i da ste tada razgovarali s njim o raznim
5 zločinima.

6 Da li je to tačno?

7 O: Da, tačno je. Međutim, termin "zločinima" ne odgovara.

8 P: Ne bih htjela sad previše gubiti vremena na to, ali ovo što kažete,
9 mislim da taj termin odgovara. Možda "krivična djela"?

10 O: Pravilnije.

11 P: Molim Vas, ponovite odgovor, gospodine Škipina. Prevodioci Vas nisu
12 čuli. Koja bi bila dobra riječ: krivična djela, zločini, koja bi bila?

13 O: Pa, raznim oblicima krivičnih djela. Zločin je samo jed... po meni
14 jedan oblik krivičnih djela prema stanovništvu, prema ljudima, i tako dalje. A
15 druga krivična djela su i djela protiv imovine i ljudi. Po mom mišljenju, tako.

16 P: Podnijeli ste ostavku. Sada bih željela da pogledamo zapisnik sa
17 jednog sastanka od 6. jula. To je P168.

18 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dok čekamo taj dokument, gospođu Korner,
19 koliko Vam još vremena treba?

20 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja ću projuriti kroz ovaj dokument. Imam
21 još tri. Zar mi je isteklo vrijeme?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da.

2 GĐA KORNER: [simultani prevod] Deset minuta.

3 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ostavljajući po strani onu dužu pauzu
4 koju smo imali zbog tehničkih problema, ja bih htio da pođemo na pauzu s obzirom
5 da je optuženi bio u sudnici u tom periodu. Gledao sam sat i mislio sam, možda
6 bi bilo dobro da završite, pa da onda pođemo na pauzu.

7 GĐA KORNER: [simultani prevod] Imam tri... ne, četiri dokumenta. Ono što
8 ću tražiti je samo da mi potvrdi da je bio na sastancima.

9 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ako kažete još 10 minuta, onda bolje da
10 pođemo na pauzu, pa da onda nastavimo.

11 GĐA KORNER: [simultani prevod] To je zbog toga koliko nam vremena treba
12 da se dokument pojavi na ekranu.

13 SUĐSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

14 [Svedok se povla•i]

15 ... Po•etak pauze u 10.38h.

16 ... Sednica nastavljena u 10.59h.

17 SUĐSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim, ustanite.

18 Izvolite sjesti.

19 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, da uštedimo na vremenu, dok
20 svjedok ulazi, zamolit ću da se na ekranu prikaže dokument koji sam već tražila.
21 To je P168. Treba nam stranica 20 u verziji na engleskom, kao i na B/H/S-u.

22 Molim jednu na engleskom i jednu na B/H/S-u. Hvala.

23 [Svedok je pristupio svedo•enju]

24 GĐA KORNER: [simultani prevod]

25 Gospodine Škipina, prije prekida sam Vas htjela zamoliti da pogledate
26
27
28
29
30

1 ovaj dokument. Ovo je zapisnik iz nečijeg dnevnika, zapisnik vezan za jedan
2 sastanak u Trebinju od 6. jula, dakle tri dana nakon što ste podnijeli ostavku.
3 I kako se čini, Vi ste na tom sastanku bili zajedno sa Vašim putnim kompanjom
4 koji je, uglavnom, bio tu negdje veći dio vremena. To je gospodin Kusmuk. Tu su
5 bili i gospodin Drašković i Vuković.

6 Da li se sjećate tri dana nakon što ste podnijeli ostavku, a vidjet ćemo
7 da ste Vi ostali u MUP-u, da ste bili na ovome sastanku u Trebinju?

8 O: Ja se ovog sastanka ne sjećam, niti se sjećam da sam ja bio u
9 Trebinju nakon podnošenja moje ostavke. Ja sam u Trebinju bio svega dva puta:
10 jednom za vrijeme mandata ministra Stanišića, drugi put za vrijeme mandata
11 ministra Ratka Adžića. Ja sam vidio na dokumentu ovde jednom piše i dvadeset i
12 neki šesti jun. Moguće je da je to bilo prije i na nekom drugom mjestu. Ja
13 jednostavno za ovaj sastanak ne znam niti... niti mi je u glavi postoji da sam
14 ja bio u Trebinju u to vrijeme. Ja jednostavno posle podnošenja ostavke nisam
15 više ulazio u kancelariju. Sjedio sam ispred kancelarije. Ako mi se neko od
16 operative obratio za nešto, ja sam ga uputio na ministra Sta...Stanišića i tako.

17 P: Čekajte. Gospodin Stanišić je, kao što ćemo i vidjeti, Vas zadržao
18 kao specijalnog savjetnika, zar ne?

19 O: Da, od 6. augusta.

20 P: Da, ali da li Vi sada kažete da niti u kom trenutku... da li zapravo
21 tvrdite da je ovaj koji je sastavio ovo, da je potpuno u krivu, da Vi niste
22 nikada bili na sastanku u Trebinju gdje su bili gospodin Kusmuk, gospodin
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Drašković i inspektor po imenu Vuković?

2 O: U Trebinju ne. Moguće je na nekom drugom mjestu. Ali taj ko je
3 sastavljao ovaj zapisnik, ako imate podatke, ja ne sporim, ne bježim da je
4 moguće do sastanka tog došlo, ali ja jednostavno nemam u svojem memoriji uopšte
5 ovaj sastanak. Pogotovo 6-og, 7-og nije mogao biti jer sam cijelo vrijeme nakon
6 podnošenja ostavke od 3-eg, znači bio sam sa ministrom Stanišićem 4-og, kod
7 Đerića 3-eg. Ja nisam ulazio u kancelarije. Ja nisam mogao prisustvovati nekom
8 takvom sastanku. Ko je... čiji je ovo zapisnik, mora reći gdje je bio sastanak,
9 ali u Trebinju - 99% nije. Eto, 1% ostavljam moguće zaboravu.

10 P: Da li se sjećate sastanka, gdje god da je bio održan, na kojem su bili
11 prisutni ovi ljudi koji su tu navedeni i tokom kojeg se razgovaralo, a i Vi ste
12 govorili o osnivanju izdvojenih policijskih jedinica na razini Centra? I onda
13 gospodin Drašković je govorio o jedinici za posebne namjene.

14 O: Ne vidim ja u tekstu gdje sam ja govorio o izdvojenim policijskim
15 jedinicama. Ja sam mogao govoriti samo o... ako je bilo šta o radni... o Službi
16 nacionalne bezbjednosti.

17 P: Nemam dovoljno vremena da se ovime detaljnije bavimo.

18 Međutim, iako ste podnijeli ostavku, bili ste prisutni na sastanku 11.
19 jula u Beogradu. Ne zanimaju me pojedinosti, samo me zanima jeste li bili tamo?

20 O: Da, bio sam.

21 P: I, kao što ste rekli, 6. augusta...

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   GĐA KORNER: [simultani prevod] A sada ću moliti da nam se prikaže
2 dokument 2382, nakratko.
3   P: ... tada ste bili zvanično imenovani ili postavljeni.
4   Da li je to rješenje o Vašem raspoređivanju?
5   O: Da.
6   P: U redu. Dakle, iako ste službeno podnijeli ostavku na mjesto
7 načelnika SNB-a, Vi, zapravo, niste otišli iz MUP-a jer ste između jula i 6.
8 augusta kada ste ponovo raspoređeni, Vi ste zapravo još uvijek bili u sklopu
9 MUP-a?
10   O: Da, bio sam u sklopu MUP-a i nisam ništa radio i to Vam mogu
11 obrazložiti ako Vas interesuje.
12   P: Ne, hvala, ne treba. Trebala sam Vas pitati i ovo: na Vaše mjesto,
13 mjesto načelnika SMB-a je nakon Vas došao Dragan Kijac? Recite "da" ili "ne",
14 molim Vas.
15   O: Da, ali ne odma'. Kijac i Mihić Dragiša su jedno vrijeme zajedno
16 rukovodili Službom poslije moje ostavke, a 6. augusta je ministar postavio Kijca
17 za rukovodioca Službe.
18   P: U redu. I na kraju da se još pozabavimo sa dva sastanka kojima ste
19 prisustvovali 9. septembra. Mislim da ste bili na sastanku upravnog savjeta MUP-
20 a.
21   GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim da nam se prikaže dokument 00239.
22   Časni Sude, iako je naš prethodni dokument bio na našem spisku, ja
23 mislim da nije neophodno nuditi ga na usvajanje, osim ako to neko drugi ne želi.
24 U svakom slučaju, dokument se nalazi na našem spisku po 65ter.
25
26
27
28
29
30

1 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Sad mi nije jasno koji je Vaš stav. Ja
2 nemam ništa protiv da se dokument usvoji zbog točnosti i -

3 GĐA KORNER: [simultani prevod] U redu.

4 U tom slučaju, zamolit ću da se raspoređivanje gospodina Škipine u
5 augustu na tu dužnost, da se taj dokument usvoji u spis.

6 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Koji 65ter broj?

7 GĐA KORNER: [simultani prevod] 2382.

8 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

9 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Oprostite, samo još jedna stvar. Ne znam
10 da li je u spis ušao dokument o podnošenju ostavke?

11 GĐA KORNER: [simultani prevod] To nije bilo na našem spisku pod 65ter,
12 ali ako mi se dozvoljava, ja bih to učinila.

13 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Pa, radi kompletnosti bilo bi bolje.

14 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Pa, da. Tako sam i ja mislio.

15 GĐA KORNER: [simultani prevod] U tom slučaju, to je dokument 10324.

16 Čekamo brojeve dokaznih predmeta.

17 GĐA SEKRETAR [simultani prevod] U redu. Ovo će biti dokazni predmet...

18 65ter 2382 postaje dokazni predmet P1267, a 10324 postaje dokazni predmet P1268,
19 časni Sude.

20 GĐA KORNER: [simultani prevod]

21 P: U redu. Da li pred sobom sada vidimo zapisnik sa proširene sjednice
22 na Jahorini? I vidimo da su tu savjetnici ministra, Vi, gospodin Kusmuk i
23 gospodin Drašković, nepobjediva trojka.

24 Da li se sjećate da ste bili na tom sastanku?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, bio sam jedno kraće vrijeme. Al' mi nije jasno ova "trojka".

2 P: Oprostite. To nisam trebala ja reći. Bili ste na prethodnom sastanku
3 vas trojica pa i na ovom.

4 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, nemam vremena da prođem kroz
5 sadržaj ovog. Zamolit ću samo da se ovaj dokument usvoji u spis.

6 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

7 GĐA SEKRETAR [simultani prevod] To će biti dokazni predmet P1269, časni
8 Sude.

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] I na koncu, sastanak od 5. novembra, to
10 je dokument 266. Ponovo se radi o sjednici upravnog savjeta.

11 P: Da li se ovdje radi o jednom sastanku koji je održan u Bijeljini, a
12 kojem ste Vi prisustvovali u svojstvu savjetnika ministra?

13 O: Da. Iz dokumenta se vidi da je tako.

14 P: Također vidimo da, iako on nije bio prisutan na prethodnom sastanku,
15 da je na ovome sastanku bio i Stojan Župljanin. Da li je to tačno, da li se
16 sjećate jeste li ga vidjeli?

17 O: Nikada Stojana Župljanina nisam vidio prije sjednice kolegija u
18 Beogradu oko - kad je bio? - 13. jula. Oko... ili 11. jula, otprilike. Tada sam
19 prvi put upoznao Stojana Župljanina. Obzirom da se ovaj datum 05.11. odnosi,
20 znači to je bio moje možda treće viđenje sa Župljaninom, jer je bilo još jedno u
21 međuvremenu.

22 P: Da. Jer ste Vi zapravo u septembru zajedno s Kijcem išli u Banjaluku,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 održali sastanak za Župljaninom. Je li tako?

2 O: Tako je. Al' ne sastanak sa Župljaninom nego sa Kesićem, a svratili
3 smo samo da pozdravimo, kao što je red, načelnika centra, kod njega popili kafu
4 i prešli kod Kesića na rad.

5 P: U redu

6 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, molim da se to usvoji.

7 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se.

8 GĐA SEKRETAR [simultani prevod] Ovo će biti dokazni predmet P1270, časni
9 Sude.

10 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] A koji je bio 65ter broj? Nisam ga
11 ulovio.

12 GĐA KORNER: [simultani prevod] 266.

13 P: Da, hvala Vam, gospodine Škipina. Ovo su bila sva moja pitanja.

14 O: Hvala Vama.

15 G. KRGOVIĆ: Dobro jutro, časni Sude.

16 P: Dobro jutro, gospodine Škipina.

17 G. KRGOVIĆ: Časni Sude, mi smo promenili redosled ispitivanja pošto ću
18 ja imati jedno veoma kratko unakrsno ispitivanje obzirom na okolnosti iz ovog
19 svedočenja, tako da će gospodin Cvijetić ispitivati ovog svedoka posle mene.

20 Unakrsno ispituje g. Krgović:

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Škipina, sad i zvanično da se predstavim, mada smo se mi
2 videli nakratko u nedelju. Moje ime je Dragan Krgović u ime Odbrane Stojana
3 Župljanina. Ja ću Vam postaviti nekoliko pitanja, a vezana su za Vaše dosadašnje
4 svedočenje. Obzirom da nas dvojica govorimo istim jezikom i da ne bi dolazilo do
5 preklapanja, molim Vas da napravite jednu kratku pauzu kako bi i moj... moje
6 pitanje i Vaš odgovor adekvatno bio preveden i ušao u transkript. Ja ću se
7 truditi, što se mene tiče, pošto uglavnom najčešće sam ja taj koji pravi taj
8 problem.

9 Gospodine Škipina, Vi ste u svom svedočenju govorili o početku rada u
10 Službi nacionalne bezbednosti i o tome kako... i o svom prethodnom radu. A moje
11 pitanje je, obzirom na sve okolnosti koje su bile u to vreme kada je formiran
12 MUP Republike Srpske, kad ste Vi počeli da radite, te okolnosti nisu bile
13 regularne, da kažem, nisu bile normalne, zar ne?

14 O: Tako je.

15 P: I faktički, Vaša služba, kao i ceo MUP Republike Srpske bio je u
16 povelju. Tek se počelo sa prikupljanjem kadrova, sa izradom pravilnika, sa,
17 faktički, formiranjem pojedinih službi, zar ne?

18 O: Tako je. Dao sam obrazloženje tužiocu oko toga.

19 P: I svakako nije čudo odsustvo informacije, odsustvo koordinacije
20 između pojedinih službi i odsustva, da kažem, nekog ozbiljnog rada u tom
21 trenutku, u tim prvim danima kada je MUP počeo da funkcioniše, zar ne?

22 O: Tako je.

23 P: I, imajući u vidu posebno činjenicu kada je u pitanju rad Vaše službe
24 da Vi niste u tom trenutku, sve do nekog perioda, imali kontakt sa centrima u
25 Banjaluci, u Doboju, u Trebinju zbog prekinutog sistema veza. Zar ne?

26

27

28

29

30

1 O: Obzirom da su samo bili sektori, odnosno centri Službi bezbjednosti
2 Banjaluka i Doboju koji su funkcionisali i prije rata, dakle, ja s njima nisam
3 imao komunikacije, a centri u Trebinju, Sarajevu i Bijeljini su faktički
4 formirani kasnije izbijanjem ratnih sukoba. S tim, što moram da napomenem da
5 sektori nacionalne bezbjednosti u Trebinju i Bijeljini nisu bili formirani čak
6 ni za vrijeme mog mandata, osim Sektora u sarajevskom Centru kojim je rukovodio
7 Kijac Dragan.

8 P: I faktički, kako ste Vi rekli u intervjuu tužiocu, sa nekim ljudima
9 koji su bili rukovodioci centra, prvi put ste se sreli na ovom sastanku u
10 Beogradu, 11. jula 1992. godine, zar ne?

11 O: Tako je. Tu sam prvi put upoznao Andriju Bjeloševića, načelnika
12 Centra službi bezbjednosti u Doboju, Stojana Župljanina, načelnika Centra službi
13 bezbjednosti u Banjaluci, Ješurić Predraga, Kešić Nedeljka. Bilo je još tu iz...
14 načelnika sektora javne bezbjednosti. Mis... ako je bio Đuro Bulić, mislim da
15 sam i njega tu prvi put upoznao, i tako. Dakle, mnogo rukovodnih radnika koje
16 sam prvi put tada upoznao.

17 P: Tužilac nam je takođe pokazao jedan broj dokumenata. Ovo je malo
18 drugačija tema, koja se tiče ovih, da kažem, dnevnih biltena. I Vi ste o njima
19 govorili. Na nekima je bio i Vaš potpis, na nekima nije. I govorili ste malo
20 o... o - j... da kažem načelno - stilu kojim su ti dokument pi...pisani. Kad
21 kažete da je to neuobičajen stil pisanja, Vi mislite da to nije uobičajen stil
22 pisanja Vaše službe, da Vaša služba nije dokument, odnosno te i...izveštaje
23 pisala na takav način. Zar ne?

24 O: Tako je. Naš... naši...ša pismena su daleko bila opismenjenija,
25
26
27
28
29
30

1 sažetija i tako dalje. Ovde je bilo, tako, nekih stvari koje ja kao pripadnik
2 policije ne bi... ne bih prihvatio.

3 P: A, s druge strane, kol'ko sam ja razumeo kako funkcioniše MUP, ti dnevni
4 bilteni i ovi događaji koji idu, to su faktički izveštaji iz operativnog dežurstva,
5 zar ne?

6 O: Pa pretpostavljam, odnosno i vjerujem da su prve informacije koje dođu
7 sa terena, dolazile do operativnih dežurnih, i da su oni dalje prosljeđivani i ...
8 u taj analitički dio koji je tako obradio, sumirao i kumulativno ih predstavio u
9 vidu biltena.

10 P: I faktički, kol'ko ja razumem, operativni dežurni samo sumira izveštaje
11 operativnih dežurnih iz različitih centara službi bezbednosti i samo ih stavi, da
12 kažemo, sažme ih u jednu informaciju. I to je u suštini onaj bilten koji ste Vi
13 pokazali, koji je Vama pokazivan, zar ne?

14 O: Pa, tako je. Znete, dežurni neće da snosi odgovornost bilo i za
15 pravopis, bilo i za terminologiju koja se navodi u tim izvještajima. On ih faktički
16 prezentuje onakvi kakvi su. Ne smije ništa da mijenja, veli... nije mu poznato da
17 li može nešto mijenjati. Tako i' i prezentuje u... u okviru biltena.

18 P: A, obzirom da to mesto analitike nije bilo popunjeno dugi niz vremena,
19 faktički taj koji bi to radio skupio je sve ove informacije na jedno i tako ih
20 podelio. To je moj, ovako, utisak gledajući ove biltene. Je l' se slažete sa mnom?

21 O: Tako je. I ja sam takve potpisivao, mada, kad pogledam, možda moj potpis
22 nije trebao da stoji iza... ispod tih papira.

23 P: A informacije koje su... odnosno stil tih informacija koji je sadržan u
24 tim i biltenima, u suštini to je onaj jezik koji je bio u, faktički, u to ratno
25 vreme u upotrebi u... kada se govorilo o jednoj ili drugoj strani, zar ne?

26 O: Bio je u upotrebi i nevjerovatno kako su ljudi, pojedinci krenuli nekim
27 žargonom novim koji do tada nije bio jednostavno prihvatljiv i prisutan.

28 P: Ali, za ovo ratno vreme bio je uobičajen i trajao je svo vreme rata,
29
30

1 zar ne?

2 O: Da, tako je. Ali ja govorim da je malo, eto, iznenađujuće da se tako
3 naglo promijeni i terminologija i ljudi.

4 P: I to je faktički bio, da kažem, taj način govora i stil izražavanja koji
5 su primenjivale sve tri strane u sukobu u Bosni i Hercegovini, zar ne?

6 O: Da. Vi da ste slušali jedno vrijeme u početku rata razgovore bošnjačkih
7 i srpskih policajca preko stanica, ovih, *talkie-walkie*, Vi bi se zgrozili
8 terminologijom i s jedne i s druge strane, koja je upotrebljavana.

9 P: Recite, odgovarajući na pitanje tužioca u ovom zadnjem delu govorili o
10 ovom jesnom sastanku koji je bio 11. jula, kada ste rekli da ste prvi put upoznali
11 Stojana Župljanina?

12 G. KRGOVIĆ: Pa Vas molim da se u elektronsku sudnicu pozove dokazni predmet
13 P160.

14 P: Gospodine Škipina, ja imam za Vas neko'ko dokumenata da Vam pokažem, pa
15 imam ih ovde i u *hard copy*.

16 G. KRGOVIĆ: Molim, *Ms usher*, pa molim da se...

17 P: Ako Vam je lakše, daću Vam to... spremio sam jedan set dokumenata koje
18 ću Vam pokazati.

19 Gospodine Škipina, pogledajte ovaj dokument. Ja verujem da Vam ga je
20 tužilac pokaz...pokazivao prilikom intervjua. Ne znam jeste li imali prilike da ga
21 vidite. To je isti dokument... taj doku... to je broj 1 označen u tabulatoru.

22 O: Da, imao sam prilike da ga upoznam.

23 P: Ovde iz ovog dokumenta, njegov naslov je kratak osvrt na dosadašnji... i
24 neki osnovni pravci daljeg rada MUP-a i faktički ovde rezime. Ovde se radu o
25 suštini o rezimeu sa sastanka rukovodnih radnika MUP-a od 11.07.1992. godine.

26 O: Da, tako je.

27 P: Znači, kad kažemo "rezime", to je faktički izvod sa tog sastanka.

28

29

30

1 Znači, da kažemo neki rezime diskusije koje su zabeležene na neki način. Znači, to
2 nije snimak, da kažem, celog sastanka, nego samo njegov rezime. Zar ne?

3 O: Da. Rezime podrazumijeva kraće, bitnije izvode iz šire diskusije koja je
4 bila.

5 P: I, ovde, molim Vas, pogledajte sledeću stranu ovog dokumenta.

6 G. KRGOVIĆ: Molim da se u elektronskoj sudnici isto pokaže sledeća strana.

7 P: Tu se vidi spisak učenika... učesnika, vidi se i Vaše ime na tom mestu.
8 I onda, pogledajte treći parag... pasus odozgo gde se kaže da je ministar objasnio
9 način rada, da uvodnu reč o bezbednosnoj situaciji i ulozi organa za unutrašnje
10 poslove, a zatim su načelnici centara službi bezbednosti govorili o bezbedonosnoj
11 situaciji u regiji i narednim zadacima.

12 E, sad, je l' se sećate da je otprilike sastanak išao tako, da je ministar
13 prvi govorio, dao neku uvodnu reč, a posle su načelnici centara govorili o svojim
14 problemima? Ako se sećate?

15 O: Da, sjećam se da je ministar otvorio sastanak i dao nekol'ko osnovnih
16 napomena vezano za taj sastanak koji s...slijedi. Govorio je da smo se otprilike,
17 eto, nakon tri meseca uspjeli kompletno sastati da vidimo danas da se podnesu
18 izvještaji kako smo radili u proteklom periodu, na koje smo probleme nailazili i
19 ka... da s... da vidimo dalje kako ćemo raditi, da... donijećemo odgovarajuće
20 zaključke sa današnjeg sastanka kojih se svi ubuduće moraju pridržavati. I u tom
21 smislu je ministrova uvodna napomena i... uvod u taj sastanak bio.

22 P: Da li se sećate... sećate redosleda govornika kojim su redom govorili,
23 učesnici ovog sastanka? Mi imamo rezime, a ako se ne sećate, ako ne možete da
24 kažete... kažite "ne sjećam se", ako se sećate - sećate.

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja ne znam o... Po dokumentu stoji da je Ž... gospodin Župljanin govorio
2 drugi, što je vrlo moguće, al' ne mogu se ja sjetiti ko je drugi govorio. Ali, ako
3 stoji ovdje i ako je z... izvod, ovaj rezime pravljen redom kako su tekle
4 diskusije, onda je Stojan Župljanin govorio kao drugi.

5 P: Ovdje u dokumentu takođe stoji da će Služba nacionalne bezbednost imati
6 poseban sastanak, ali tu nema i iz... nema zaključaka u ovom rezimeu i ... i sa tog
7 sastanka, zar ne?

8 O: Tako je. Mogu objasniti.

9 P: Mene zanim... ne zanima suština sast...sastanka. Mene zanima samo da
10 u... u suštini rezime predstavlja samo izvod, a ne snimak celokupnog tog sastanka.
11 To je u su...suštini moja poenta. Je l' se slažete sa mnom?

12 O: Pa to sam već rekao.

13 P: A šta ste htjeli da objasnite? Izvinjavam se, kažite sada.

14 O: Kol'ko se sjećam, napravljena je pauza. Poslije diskusija predstavnika
15 centara napravljena je pauza, a mi smo, nas četvorica, kol'ko se ja sjećam - ne
16 mora biti tako - nas... ja, Kijac Dragan, Kesić i Živković Dušan iz Doboja
17 napravili diskusiju vezano za Nacionalnu... Službu nacionale bezbjednosti. Pa,
18 pretpostavljam da nije ni o...ona ušla iz tog razloga u... u ovaj rezime.

19 P: Vi ste rekli da ste tada prvi put sreli Stojana Župljanina i tužilac Vas
20 je pitao u svom intervjuu oko te diskusije Stojana Župljanina, pa Vas ja molim da
21 odete na stranu 5 ovog dokumenta. To je strana 8 u engleskoj verziji.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Gospodine Škipina, nekoliko tema, kol'ko sam ja shvatio, je bilo dominantno
2 na tom sastanku. Vi ste o tome govorili na intervjuu. Prvo, većina ovih načelnika
3 centara službi bezbednosti žalila se na postupke i na rad kriznih štabova, zar ne?
4 To je bila jedna od tema na tom sastanku.

5   O: Pa, mogu da kažem, onako kako je otprilike teklo, da su načelnici
6 centara maltene govorili o istim stvarima, po klišeju nekom. Tako bi se moglo reći.
7 Ukazivali su maltene svi na identične probleme s kojima su se susretali u svom
8 radu. Između ostalog, pominjani su i krizni štabovi i opštinska, ta rukovodstva
9 koja se miješaju u rad MUP-a i tako dalje, i stanica javne bezbjednosti.

10   P: I to je u suštini ono što ste i Vi pomenuli jednim delom, odgovarajući
11 na pitanja tužioca, da je opštinski, da kažem, te stanice javne bezbednosti su bile
12 pod velikim uticajem opštinskih vlasti, lokalnih. Zar ne?

13   O: Ja sam napominjao i o... na pitanja i odgovorio na pitanja gospođe
14 tužioca da je Ministarstvo unutrašnjih poslova od 1. aprila naslijedilo niz kadrova
15 koji su 1991. godine postavljeni kao neki stranački kandidati bez odgovarajuće
16 spreme, bez odgovarajućih uslova koje bi morali imati kao načelnici stanica javne
17 bezbjednosti.

18   Iskoristili su priliku da na čelo svoje stave etiketu da su u prošlosti
19 bili progonjeni kao politički protivnici, mada se ponekada radilo i o ljudima koji
20 su bili vezani i za kriminal i tako dalje. I oni - ja sam govorio - oni jednostavno
21 nisu osjećali bilo MUP-a, nisu osjećali jednostavno da pripadaju organima
22 unutrašnjih poslova. Oni su se vrtili u jednom začaranom krugu opštinskog
23
24
25
26
27
28
29
30

1 političkog rukovodstva i za nji' je to bio svijet koji... koji oni treba da
2 slušaju, da provode nji'ove aktivnosti, a MUP je nešto bilo daleko. Tako sam ja
3 otprilike doživljavao pojedine stanice javne bezbjednosti, mada nisam s njima imao
4 neposredne neke susrete u radu.

5 P: Ovde u 2. paragrafu na 5. strani, to je diskusija Stojana Župljanina, on
6 kaže, pominje ovde vojsku i krizne štabove i ratna predsedništva koja traže da se
7 prikupi što više muslimanskog stanovništva i da takve nedefinisane logore ostavi
8 organima za unutrašnje poslove.

9 Dalje se kaže da su uslovi u tim logorima loši, nema hrane, ponekad
10 pojedinci ne poštuju međunarodne norme jer između ostalog takvi sabirni centri nisu
11 adekvatni ili postoje i drugi razlozi.

12 To je prvi put da ste Vi čuli za postojanje ovakvih centara i za... da...
13 da kažem loših uslova u njima, zar ne?

14 O: Tako je. Prvi put sam ja čuo za postojanje logora, sabirnih centara od
15 Stojana Župljanina i mislim da je on o tim logorima... da je on to i jedini pomenuo
16 na tom sastanku od... kod... načelnika centara. I žalio se... ja ne mogu sada,
17 nisam čitao ovu cijelu diskusiju, jednostavno zbog toga što sam htio da zadržim
18 neko svoje sjećanje šta sam... šta sam zapamtio. Tako da znam da je govorio da ima
19 odre... on, na terenu određenih problema sa postojanjem - da li je on rekao
20 sabirnih centre, da li logore - ja ć... sam to prihvatio maltene kao isto.

21 Ja i ne znam šta je, kak... koja je razlika između njih. Ali je istakao da
22 ima i pominjao je, po mom sjećanju, Prijedor i o... ovu... ma onaj čuveni...

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Omarska?

2 O: ... Omarska. Prijedor i Omarsku. Ja se ne sjećam da je upotrijebio neki
3 dalji termin, što ne isključuje mogućnost da je bilo još, ali u mom sjećanju je
4 ostalo da je pomenuo Prijedor i Omarsku.

5 P: I on ovde u suštini kaže da vojska i krizni štabovi osnivaju... su ti
6 koji zarobljavaju ljude i osnivaju ove centre, kako ja vidim ovu diskusiju, zar ne?

7 O: Pa, prema ovoj diskusiji - tako.

8 P: E, sada, moje pitanje: načelnik, da kažem, centra javne bezbednosti ne
9 može da reši sam problem sa vojskom ili sa civilnim vlastima po tim opštinama. On
10 mora da jednostavno na primeren način obavesti svog pretpostavljenog kako... kako
11 bi se on pozabavio sa tim problemima i rešio na višem nivou ovaj problem. Zar ne?

12 O: Pa, ako je sastanak održan s tom namje...namjenom, a jeste, i ako je
13 ministar Stanišić u svom uvodnom izlaganju rekao: da vidimo u vašim izvještajima s
14 kojima... s kojim ste se problemima suočavali u dosadašnjem radu, kako da se
15 prevaziđu i kako dalje da radimo da donesemo zaključke, onda jasna namjera da je
16 obaveza bila i načelnika centara, dakle, niži' organizacioni' jedinica da o
17 problemima s kojima su se susretali u svom radu informišu svoje pretpostavljene,
18 odnosno, u ovom slučaju pretpostavljenog ministra.

19 P: Jer, pitanje vojske i, da kažem, odnos sa vojskom i uloga vojske u
20 formiranju ovih centara i zarobljavanje tih ljudi, to je on... nešto što... čim bi
21 trebalo da se bavi, da kažem, Predsedništvo i Vlada i, da kažem, Vrhovna komanda,
22 zar ne?

23 P: U svakom slučaju, svi ti ili neki od ti' organa, a ne MUP.

24 P: Isto tako, ulogu kriznih štabova i njihovu, da kažem, nadležnosti oko
25
26
27
28
29
30

1 toga, to treba da rešava civilna vlast, Predsedništvo, Vlada, Skupština, zar ne?

2 O: Pa, tako je. Ja sam jedan slučaj napomenuo šta rade krizni štabovi. Ako
3 pošalju meni 200-300 Bošnjaka na Pale - ko je to uradio? - krizni štab, i šalju.

4 Eto, možete misliti kako se radilo.

5 P: I, da kažem, Stojan Župljanin je preduzeo ono što je smatrao da je
6 neophodno, znači da obavesti ministra i da se krene u rešavanje ovog problema koji
7 postoji, zar ne? Kako biste i Vi postupili da ste na njegovom mestu?

8 O: Po meni, ukazao je na problem koji ga tišti i s kojime je suočen na
9 terenu.

10 P: Da li Vam je poznato da je... da su na o... sa ovog sastanka napravljeni
11 zaključci i da je po tim zaključcima da su preduzete određene aktivnosti da dođe do
12 raspuštanja ovih centara i da se utvrdi stanje u ovim centrima?

13 O: Poznato mi je da je ministar rekao da će sa ovog sastanka proisteći
14 određeni zadaci i zaključci kojih se svi ubuduće moraju pridržavati. Međutim, ja te
15 zaključke nikada nisam vidio prije nego što su mi 2004. godine prezentirani od
16 strane Tužilaštva.

17 P: Gospodine Škipina, molim Vas, pogledajte - to je kod Vas u ovom
18 razdelniku broj 5, poslednji dokument.

19 G. KRGOVIĆ: A ja molim da se u elektronsku sudnicu pozove dokazni predmet
20 2D26.

21 P: Gospodine Škipina, ja ne verujem da ste imali Vi prilike da vidite ovaj
22 dokument.

23 O: Nisam imao... nisam imao prilike da se upoznam s ovim dokumentom.

24 P: Da li znate neke od ovih lica? Ovo je u suštini jedno rešenje gde
25
26
27
28
29
30

1 Stojan Župljanin formira komisiju koja će izvršiti obilazak opština i stanica javne
2 bezbednosti Prijedor, Bosanski Novi, Sanski Most.

3 E, sad, da li znate nekog od ovih ljudi sa ovog spiska, makar po imenu ili
4 lično? Mislim da je ovaj -

5 O: Znam. Znam prva dva lica Beru Vojina i Škondrić Vasu. Bera Vojin je bio
6 pripadnik Službe nacionalne bezbjednosti i prije rata i bio rukovodilac odelenja
7 u... u Službi državne bezbjednosti u Banjaluci. A Škondrić Vaso je bio na
8 službovanju u Sarajevu, i to mislim da je bio u saobraćajnoj policiji komandir,
9 kol'ko se sjećam. Ova dva druga lica je ne... ne poznajem.

10 P: I vidite da je tu zadatak da se na prostoru navedenih općina, komisija
11 utvrdi da li ima /nerazgovetno/ logora za ratne zarobljenike, prihvatnih centara,
12 istražnih centara ili drugih oblika dovođenja i prihvatanja građana, razloge
13 formiranja istih, broj dovedenih, obrađenih i puštenih lica, te nacionalnu, polnu i
14 starosnu strukturu lica i uslove u kojima žive.

15 U suštini, ovo mi izgleda kao rezultat onih zaključaka koji su doneti na
16 sastanku 11. jula i diskusije koja je bila 11. jula.

17 O: Pa, u samom obrazloženju je navedeno iz... na osnovu čega proističu ovi
18 zadaci.

19 P: Znači, vidi se da je iz obrazloženja da je ministar -

20 O: Na osnovu naredbe ministra za unutrašnje poslove.

21 P: Znači, očigledno da je preduzeta neka akcija na... na osnovu ovih
22 diskusije i zaključaka sa sastanka u Beogradu, zar ne?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Tako je.

2 G. KRGOVIĆ: Ja Vas molim da se sad vratimo ponovo na ovaj dokument P160.

3 P: To je ovaj prvi dokument kod Vas. I da se vratimo na stranu 5 u srpskoj,
4 odnosno 8 u engleskoj verziji.

5 G. KRGOVIĆ: Strana 5 u srpskoj, a 8 u engleskoj. Izvinjavam se, to je
6 strana koja ima oznaku 0324-1855. ERN broj. Da. To je ta strana.

7 P: Znači, još jedna tema koja je dominirala na ovom sastanku bila je učešće
8 policajaca u vojnim, da kažem, akcijama. I načelnici su se žalili da vojska uzima
9 maltene celokupan sastav policije iz stanica javnih bezbednosti, pretpodčini ih i
10 gura ih u redovna dejstva. Tako da policija, znači ta mesta i gradovi ostaju
11 faktički neobezbeđeni i ne mogu da vrše... i MUP ne može da vrši svoju funkciju. Je
12 l' se sećate da je bilo o tome govora?

13 O: Pa, nekoli...nekoliko načelnika centara se žalilo da ne mogu svoje
14 redovne aktivnosti na... obavljati na kvalitetan način, onako kako bi oni želili
15 zbog nedostatka kadra, da mnogo to utiče i na pojavu kriminala na nji'ovim
16 područjima zbog toga što nemaju policije koja bi radila na sprečavanju tih
17 krivičnih djela.

18 P: I ako pogledate paragraf 4, odozgo, Župljaninove diskusije i do... drugu
19 rečenicu koja počinje:

20 "Vojska traži angažovanje cjelokupnog sastava, pretpodčine i gura ga na
21 najteže borbene zadatke... linije, što bi trebalo onemogućiti."

22 U suštini, to je bio jedan od velikih problema na koji je ukazivano na tom
23 sastanku, zar ne?

24 O: Ja lično ne... ne m... ne mogu tvrditi da ja poznajem da je tako, ali je
25 iz diskusije gospodina Župljanina proističe da se na te probleme žali.

26 P: I jedno od pitanja o kojima je diskutovano i o kojima ste govorili, to
27
28
29
30

1 je bilo finansiranje MUP-a iz jedinstvenih izvora. Jer, u suštini, ako pogledate
2 pretposlednji paragraf ovde gde kaže:

3 "Finansiranje MUP-a i službi vrši", ovde u konkretnom slučaju Stojan
4 Župljanin kaže SAO Krajina", kad se obezbedi jedinstveno finansiranje, manje će
5 biti intervencija i uticaja."

6 Sećate se da je to bio dobrom delom jedan dominantan problem, da su upravo
7 opštinske vlasti koje su finansirale te stanice i čak i neke vojne jedinice se
8 trudile da ostvare preko toga i uticaj na MUP i na rukovođenje MUP-om, zar ne?

9 O: Pa, inače, osnovno pravilo: onaj ko te plaća, za njega obično i radiš.
10 Tako je bilo. Svi su se načelnici centara žalili na problem finansiranja.

11 P: I takođe je bilo govora o sistemu... funkcionisanju sistema veza. I
12 Stojan Župljanin je - zadnji paragraf te strane - kaže da je funkcionalni sistem
13 veza razbijen. Je li to upravo ono što ste Vi govorili da ste imali dosta poteškoća
14 u ostvarivanju kontakata?

15 O: Ja ne znam u...

16 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Ispričavam se, gospodine Krgović,
17 prevoditelji trebaju...

18 G. KRGOVIĆ:

19 P: Znači, jedno od pitanja... Izvinjavam se zbog... ja sam malo prebrzo
20 postavio pitanje i nisam sačekao da Vaš odgovor bude preveden. Jedno od pitanja
21 koje je bilo na tom sastanku je bilo pitanje funkcionisanja veza. I Stojan
22 Župljanin u zadnjem paragrafu tu... te diskusije kaže da je funkcionalni sistem
23 veza razbijen.

24 Je li to odražava u suštini ono o čemu ste Vi govorili kako je bilo
25
26
27
28
29
30

1 funkcionisanje sistema veza MUP-a u to vreme?

2 O: Pa, razbijen je tako, recimo, da ja uopšte kao rukovodilac Službe
3 nacionale bezbjednosti nisam posjedovao uopšte odgovarajući sistem veza. Znači,
4 razbijen je totalno. Kakav je sistem veza u okviru javne bezbjednosti bio i načini
5 na koji su međusobno mogli u određenim vremenskim periodima komunicirati... Poznato
6 mi je bilo, tako slušajući, da su komunikacije u prekidu i tako dalje. Ja nisam
7 ekspert, stručnjak bilo kakav za sistem veza, tako da ja ne mogu se decido o tom
8 izjašnjavati šta je funkcionisalo, šta nije, u kom vremenu i tako dalje. Znam samo
9 da su svi govorili da osnovne linije, jedno vrijeme, informacionog sistema idu
10 glavne linije preko Sarajeva, da to treba izbjegavati dok se ne uspostave
11 samostalni neki sistem veza Republike Srpske. Znam da je bilo priče da je, čini mi
12 se, ministar Lajić Nedeljko - da se tako zvao, Lajić, ministar za veze i
13 telekomunikacije - jedne prilike, možda je to bilo u maju, rekao: "E, sada imamo
14 zaokružen sistem... sistem veza." E, sad, kakav je to sistem, meni nije poznato.

15 P: Ja Vas molim, okrenite stranu sledeću tamo. To je strana 6 u srpskoj
16 verziji, piše oznaku, a strana 9 u engleskoj verziji.

17 G. KRGOVIĆ: Sledeća strana.

18 P: Takođe je bilo i pritužbe na rad vojnih organa. I tada je rečeno da
19 vojno pravosuđe ne... ne funkcioniše. I u suštini...

20 [Odbrana se savetuje]

21 G. KRGOVIĆ:

22 P: ... kaže: "Vojno pravosuđe ne funkcioniše. Nisu izabrani sudije. Trebalo
23 bi ga regulisati temeljem međusobne nadležnosti.

24 Je l' se sećate da je bilo govora o... o tim problemima, o vojsci koja
25 je...

26

27

28

29

30

1   Sećate se da je bilo govora o tome da vojno pravosuđe ne funkcioniše?

2   O: Pa, sjećam se. Ne sam vojno. I civilno. Ukazivali su na probleme
3   funkcionisanja i vojnog i civilnog pravosuđa, tužilaštava i sudova, da je...
4   maltene negdje ne postoje, ne djeluju i tako dalje. I svi su na to ukazivali.

5   P: I, samo jedno... moram da se vratim na jednu sledeću temu kada smo
6   govori... koju smo prošli kada ste... smo govorili o, prvo o tome da je
7   funkcionalni sistem veza razbijen, Vi ste pomenuli da je bilo o... problema da se
8   zaokruži poštanski, telefonski saobraćaj u Republici Srpskoj i da je ministar
9   Ljajić nešto govorio da bi trebalo da od mjeseca maja - kako sam ja razumeo - od
10   mjeseca maja pa nadalje da taj... bi taj sistem trebalo da bude zaokružen. Ali da
11   Vi ne znate kako je to funkcionisalo. Vi dok god ste bili na toj funkciji, da
12   kažem, pomoćnika, niste imali komunikaciju sa ovim centrima u Doboju i Banjaluci,
13   zar ne?

14   O: Tako je. Ta dva centra su, dakle, jedni centri koji su funkcionisali i
15   prije rata i ja nisam imao komunikaciju sa njima, a ovi ostali su bili u formiranju
16   ili... što se tiče sektora, nisu ni formirani dok sam ja bio rukovodilac, osim
17   sarajevskog sektora.

18   P: I ceo taj... i da kažem, ceo taj sistem, da kažem, veza o kome ste Vi
19   govorili, do...do...dok ste bili podsekretar, nije, da kažemo, zaživeo za Vašeg
20   mandata, što kažu. Zar ne?

21   O: Vezano za Službu nationale bezbjednosti, nije zaživio. Ja ne znam koliko
22   i u kojim dijelovima je zaživio u... kod resora Javne bezbjednosti. Tu se ne mogu

23
24
25
26
27
28
29
30

1 decidno izjašnjavati jer mi to stvarno nije poznato. Ja sam samo napomenuo da je
2 jedne prilike ministar Lajić rekao da su premostili neku liniju da ne ide više
3 preko Federacije. Za koji dio, da li je za komplet Republike Srpske, ja zaista ne
4 znam

5 P: To je upravo bilo moje pitanje, jer ja znam da na početku, kol'ko sam
6 razumeo Vaše pitanje, da su veze išle preko Federacije, tako da je faktički to bio
7 jedan od većih problema u komunikaciji. Zar ne?

8 O: Pa tako je. Mnogi transkripti razgovora koji su vođeni se nalaze i
9 ovdje, u ovom Tužilaštvu i Sudu.

10 P: I kada kažete "Federacija", mislite na muslimansko-hrvatsku Federaciju u
11 okviru Bosne i Hercegovine, zar ne?

12 O: Neka druga nije postojala tamo.

13 P: E sad, izvinjavam se, pošto smo ovo razjasnili, da se vratim ponovo na
14 ovaj dokument. Sledeći paragraf koji govori o problemu u radu MUP-a, faktički u
15 procesuiranju, da kažem, počinitelaca ovih krivičnih dela, gde Stojan Župljanin kaže
16 da nekoliko hiljada sudskih predmeta je nedovršeno, nema sudija za krivične
17 predmete, plaše se, prijeti im se. U nekim opštinama - pa su tu pomenute ove
18 opštine Bosanska Krupa, Donji Vakuf, Kupres, Derventa - sudovi ne funkcionišu. Pa
19 dalje Župljanin kaže da se iz zatvora puštaju okoreli kriminalci, što utiče na
20 uspostavljanje i funkcionisanje pravne države i rad organa za unutrašnje poslove.

21 Gospodine Škipina, slažete se sa mnom da je ovo jedan ozbiljan problem koji
22 je uticao bitno u tom periodu na funkcionisanje MUP-a? Jer faktički sve što MUP
23 uradi, što preduzme, nema nikakvog efekta, zar ne?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, tako je. Predviđeno je inače uvijek da ne bude MUP samo nosilac
2 aktivnosti i borbe protiv raznih vidova kriminalne djelatnosti. To je moglo biti i
3 tužilaštvo. I ono kad dođe do podataka da su počinjena neka krivična djela, moglo
4 je samoinicijativno naložiti i Ministarstvu unutrašnjih poslova da prikupi određena
5 saznanja, obavještenja, da zatraži i tako dalje.

6 Međutim, ja, kol'ko je meni poznato, nit... ako se negdje dešavalo, to je
7 izuzetno rijetko bilo. Sudovi, isto tako, bili su mnogi... kadrovi su mnogi isto
8 tako ostali na području, neki na području Federacije, a većina je st... tražila
9 svoj...svoju neku egzistencijalnu sigurnost dalje u Srbiji, Crnoj Go...Gori ili
10 inostranstvu, tako da je i problem kadrova bio izuzetan, kao što je i kod MUP-a i u
11 pravosuđu i u... svugde.

12 Ali slažem se sa ovim što je konstatovano da je problem bio izuzetno
13 izražen.

14 P: Jer u suštini kako... da kažem, svejedno što policija uradi, otkrije
15 počinioca, podnese krivičnu prijavu, uhapsi ga, privede ga istražnom sudiji, kad se
16 on za nekoliko meseci nađe na slobodi i to faktički preti tim istim policajcima
17 koji su ga uhapsili - to svakako utiče na efikasnost MUP-a i na... na sigurnost
18 građana, zar ne?

19 O: Apsolutno, ali i demoralise želju za daljim radom, angažovanjem i
20 pripadnika MUP-a ako nekoga ko je počinio krivično djelo, ako se ništa ne dešava sa
21 sankcionisanjem njegovim, onda to u... otupljuje oštricu borbe protiv kriminala i u
22 samom MUP-u.

23 P: Vi ste dalje rekli da su bili pretočeni... da su doneti zaključci po
24 osnovu ovih diskusija, ali da Vam nije poznato kako je dalje išla ta procedura koja
25 - samo da vidim da li posle kao pomoćnik, odnosno savetnik kod... kod ministr...
26 bez obzira što ste rekli da je... da faktički ništa niste radili - da Vam pokažem
27 jedan dokument da vidite nešto oko tim akcijama koje su rezultat ovog sastanka i
28 zaključaka sa sastanka u Beogradu.

29
30

1 Pa Vas molim da pogledate dokazni predmet; to je označeno brojem 2 kod Vas
2 u tabulatoru.

3 G. KRGOVIĆ: A to je dokazni predmet 2D25.

4 P: Gospodine Škipina, ne verujem da ste imali prilike da vidite ovaj
5 dokument. Ovo je jedan dokument iz jula meseca 1992. godine Centra službi
6 bezbednosti koji je poslat stanici... stanicama javne bezbednosti, svima, komandi
7 1. i 2. krajiškog korpusa, MUP-u za informaciju.

8 I ja Vas molim pogledajte 3. stranu ovog dokumenta, odnosno, izvinjavam se,
9 to je 4. u B/H/S-u gde su... zaključak broj 2. Ustvari, da kažem nekakav nalog, gde
10 Stojan Župljanin eksplicitno nakon ovog sastanka kaže...

11 G. KRGOVIĆ: To je u engleskoj verziji sledeća strana, ja mislim, od ove
12 koja se vidi. Samo sekundu. Da li bi moglo više? Da, to je to, dobra strana.

13 P: Znači, tu kaže se u ovom, da kažem tački 2 ovog naloga ili uputstva da
14 stranice javne bezbednosti ne mogu primati... niti izvršavati naređenja, odluke,
15 zaključke, stavove i slično, kriznih i reonskih štabova, kao ni drugih organa i
16 pravnih lica koji nisu donešeni po utvrđenoj proceduri i u pismenoj formi
17 dostavljeni stanicama javne bezbednosti, i ako se ne odnose na poslove i zadatke iz
18 nadležnosti službe ili nisu u skladu sa zakonom i drugim opštim aktovima.

19 U suštini, ovo su, da kažemo, operacionalizovani zaključci sa tog sastanka
20 gde se upravo ovaj problem u radu stanica javnih bezbednosti koji primaju naloge i
21 zaključke od strane kriznih štabova, apostrofira i zabranjuje se stanicama javne
22 bezbednosti da to rade. Zar ne?

23 O: Pa, u suštini je protekao iz zaključaka sa kolegija od... u julu
24 mjesecu, ministra.

25 P: I, paragraf 6, kada se govori o obezbeđenju lica lišenih slobode,
26
27
28
29
30

1 65ter koji neće nositi broj P1207 kao što je pisalo u zapisniku, nego P1270, a
2 dokument 239 po 65ter nosi broj P1269. Hvala.

3 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala.

4 [Svedok je pristupio svedo•enju]

5 G. KRGOVIĆ:

6 P: Gospodine Škipina, samo još jedna tema koja... o kojoj niste govorili u
7 svom ispitivanju.

8 Hteo sam da Vas pitam da li Vam je u svom radu, dok ste bili na mestu
9 rukovodioca Službe nacionalne bezbednosti bilo poznato postojanje grupe Miloš koja
10 je delovala na području centara Doboj i Banjaluka? A radi se o operativcima Službe
11 državne, odnosno nacionalne bezbednosti koji su imali neki pseudonim, grupa Miloš?
12 Tako su se zvali.

13 O: Ne. Meni je na području od Centra službi bezbednosti Banjaluka bilo
14 poznato postojanje paral...paralelne službe Tajfun i kasnije sam čuo, kad sam već
15 bio savetnik, da je na području - mislim Teslića - djelovala neka grupa Miće. Za
16 Miloš grupu ja prvi put sada čujem.

17 G. KRGOVIĆ: Molim da se pokaže dokazni predmet P964. To je kod Vas označeno
18 tabulatorom broj 3.

19 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ne bih željela zapravo prigovarati, ali s
20 obzirom da je svjedok rekao da nije čuo za Miloše, ne znam kako može komentirati
21 dokument?

22 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] Samo je pitanje da li je dobio ikad ovaj
23 izveštaj.

24 P: Pogledajte, gospodine Škipina, ovaj dokument.

25

26

27

28

29

30

1 O: Moram ga pročitati da vidim.

2 P: Jedno pitanje: da li ste nekada dobili, dok ste bili na mestu
3 rukovodioca Službe nacionalne bezbednosti, ovakav ili sličan dokument sa potpisom
4 Miloš?

5 O: Da sam dobio, onda ne bih prethodno rekao da mi nije poznato ta... taj
6 naziv Miloš.

7 P: A, da li Vam je poznato, iz kasnijih kontakata sa gospodinom Kesićem
8 koji je bio načelnik S ...Službe nacionalne bezbednosti u Banjaluci, znači, da
9 kažem, banjalučkog Centra bezbednosti... nacionalne bezbednosti, da je formirao
10 nekakvu grupu Miloš koja se bavila određenim operativnim radom na terenu opština
11 Doboj i Banjaluka?

12 O: Pa, na prvom sastanku u Beogradu gdje sam upoznao gospodina Kesića, o
13 tome nije uopšte govorio. Kasnije ja i nisam sa gospodinom Kesićem ništa
14 raspravljao o pitanjima službe. To je bila nadležnost novopostavljenog načelnika
15 Službe bezbjednosti Dragana Kijca. Tak... Dakle negiram. Nisam nikada
16 ras...raspravljalo sa Kesić Nedeljkom o postojanju grupe Miloš.

17 P: Da li poznajete radnika Službe nacionalne bezbednosti, Predraga
18 Radulovića?

19 O: Da, poznajem ga. Kad sam ja radio u republičkom... u Službi državne
20 bezbjednosti republičkog SUP-a, on je... on se zaposlio u Doboju, u Centru službe
21 državne bezbjednosti u Doboju. Ja ne znam kad je on... da li je prešao i kad je
22 prešao u Službu nacionalne bezbjednosti u Banjaluci.

23 P: A da li ste tokom perioda kad ste Vi bili na mestu rukovodioca službe,
24 dobili od njega bilo kakav izveštaj, njegov operativni izveštaj ili neku
25 informaciju?

26

27

28

29

30

1 O: Pa, jedino ako je mogao proći sam preko koridora, pa da mi dostavi. Jer
2 nikada, znači nikada nisam iz Banjaluke za svog mandata dobio nikakvu informaciju
3 ni od Kesića, a pogotovo od grupe Miloš.

4 P: Niti od Radulovića, zar ne?

5 O: Ma ne od Radulovića.

6 P: Hvala Vam, gospodine Škipina. Ja nemam pitanja za Vas više.

7 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Gospodine Škipina, prije nego što
8 prepustimo riječ gospodinu Cvijetiću, htio bih da ispitamo ovu zadnju temu o kojoj
9 je govorio gospodin Krgović. Meni se čini neobičnim da je postojala neka jedinica
10 koja je djelovala u Vašoj službi, u Vašoj kući, da tako kažem, a koja je navodno
11 djelovala bez Vaših saznanja.

12 Dakle, želim Vas pitati ovo: da li ste bili upoznati sa time da je možda
13 bilo stvari koje su se odvijale u Vašoj instituciji, a da Vi za to niste znali ili
14 Vam se ta mogućnost čini kao nešto potpuno iznenađujuće?

15 SVEDOK: Kao nešto potpuno iznenađujuće. I ja da sam imao podatke da sam u
16 normalnoj komunikaciji bio sa Kesićem, il' ne bi bio on rukovodilac Službe ili ne
17 bi bio ja rukovodilac Službe, ako bi se formirala u okviru Službe bilo kakva
18 podslužba.

19 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Kako onda da shvatim dokazni materijal
20 kojim raspolažemo?

21 Jer, ako sam ja shvatio dobro gospodina Krgovića, on pretpostavlja da je ta
22 grupa Miloš radila na prikupljanju dokaza, obavještajnog materijala u okviru SMB-a,
23 dakle institucije kojoj ste Vi bili na čelu, kojoj ste bili rukovodilac.

24 A Vi nama sada kažete da nemate nikakvu predodžbu uopće da se tako nešto
25 događalo?

26

27

28

29

30

1 SVEDOK: Tako je: nemam predodžbu. Ali da sam imao normalnu komunikaciju, to
2 se ne bi desilo. Ne smije biti nikakva podgrupa, grupa koja bi radila u Službi
3 nacionalne bezbjednosti, a da je isturena van regula i propisa Službe nacionalne
4 bezbjednosti. To je nešto ilegalno, nedo... nepo... nedopustivo.

5 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala Vam.

6 GĐA KORNER: [simultani prevod] Prije nego što gospodin Cvijetić počne s
7 unakrsnim ispitivanjem, stranica 51, red 5 gdje je svjedok govorio o paralelnoj
8 službi Tajfun. To se ne piše kao što se na engleskom piše, nego T-a-j-f-u-n.

9 SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Hvala Vam.

10 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Cvijetiću.

11 G. CVIJETIĆ: Hvala, časni Sude.

12 Unakrsno ispituje g. Cvijetić:

13 P: Gospodine Škipina, za zapisnik ja moram reći: ja sam advokat Slobodan
14 Cvijetić i u Odbrani sam gospodina Miće Stanišića.

15 Dobar dan.

16 O: Dobar dan.

17 P: Ja ću se u uvodu na početku baviti jednim dijelom Vašeg... Vaše
18 aktivnosti i posla preko koga je, po mojoj proceni, se prešlo možda malo prebrzo,
19 jer mislim da ste dosta kompetentni da nam pričate o jednoj drugoj... o jednoj
20 temi.

21 Naime, Vi ste se kao radnik Službe državne bezbednosti u dobroj mjeri
22 bavili pitanjem i problemom nacionalizma, kako srpskog, tako i muslimanskog i
23 hrvatskog. Da li sam u pravu?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: U pravu ste.

2 P: Naravno, pričamo o predratnom periodu, je li tako?

3 O: Shvatio sam.

4 P: U okviru Vašeg rada na... ili po pitanju nacionalizma, želio bih samo da
5 nam pojasnite Vašu ulogu u slučaju gospodina Alije Izetbegovića, u nekoliko
6 rečenica. Kakva je Vaša uloga bila, šta ste radili i tako dalje?

7 O: Dakle -

8 GĐA KORNER: [simultani prevod] Oprostite. Časni Sude, nisam sasvim sigurna
9 kako je ovo relevantno za bilo koje od pitanja kojim se Vijeće bavi u ovome
10 suđenju. Ja znam da gospodin Cvijetić kaže da je povijesni kontekst važan. Ali ja
11 ne vidim točno kako je to sada važno, niti vidim kako je relevantna uloga ovoga
12 svjedoka u istrazi gospodina Izetbegovića.

13 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Cvijetiću, recite nam na šta
14 smjerate. Ovo je nešto novo, nije bilo dio argumentacije Tužilaštva i ovako, na
15 prvi pogled, čini se da nije relevantno za pitanja kojima se mi bavimo, kao što je
16 rekla gospođa Korner.

17 G. CVIJETIĆ: Časni Sude, to će biti nekoliko rečenica iz istorijskog
18 konteksta koga ću povezati sa uzrocima i razlozima transformacije i raspada
19 Ministarstva unutrašnjih poslova Bosne i Hercegovine, uzrocima i razlozima da i
20 ovaj svjedok napusti prostore Sarajeva, uzrocima i razlozima da mnogi srpski
21 kadrovi zaposleni u MUP-u Bosne i Hercegovine to isto učine i tako dalje.

22 A sve je to tema koja daje i rasvjetljava ono što jeste relevantno za ovo.
23 Zna...znači radi se samo o jednom kratkom uvodnom dijelu da dođem do teme.

24 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dvije minute, ne više od toga.

25

26

27

28

29

30

- 1 G. CVIJETIĆ:
- 2 P: Gospodine, dvije minute.
- 3 O: Dakle, 1983. godine bio sam ključni čovjek u Službi državne bezbjednosti
4 u dokumentovanju antiustavne djelatnosti grupe islamskih fundamentalista na čelu sa
5 Alijom Izetbegovićem, Behmen Omerom, Čengić Hasanom i drugim. Platforma njihove
6 djelatnosti, odnosno platformu njihove djelatnosti razradio je gospodin Izetbegović
7 u svojoj knjizi "Islamska deklaracija", a nadahnuće u tome svemu imali su u
8 uspješno provedenoj islamskoj revoluciji u Iranu.
- 9 P: Gospodine Škipina, gospodin Izetbegović je osuđen, izdržavao je kaznu. I
10 da li je tada bio pod opservacijom Službe bezbjednosti?
- 11 O: Nisam dovoljno jasno shvatio pitanje: kad "tada"?
- 12 P: Dok se nalazio na izdržavanju kazne u Foči.
- 13 O: Nije bio pod tretmanom, mada mu je povremeno na kontakte išao inspektor
14 Službe državne bezbjednosti, Munir Alibabić.
- 15 P: Na bazi tih kontakata i mišljenja gospodinu Izetbegoviću je znatno
16 skraćena kazna. Vi znate da on nju cijelu nije izdržao i izašao je na slobodu, je
17 li tako?
- 18 O: Tako je. Kol'ko se sjećam, osuđen je na 14 godina zatvora, a izdržao je
19 oko 6.
- 20 P: Odmah po izlasku formira stranku. Je li to tačno?
- 21 O: Tačno je.
- 22 P: I da li su u rukovodstvu stranke bila angažovana ona ista lica koji su
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bili njegovi istomišljenici iz tog prethodnog perioda?

2 O: Ključni ljudi osuđeni u... 1983. godine u procesu koji je vodit protiv
3 njega, zauzeli su strateška mjesta u sr... Stranci demokratske akcije.

4 P: Hvala. Nećemo više o toj temi; dobili smo dva minuta.

5 Pitaću Vas samo nešto. Dakle, nakon višestranačkih izbora dolazi do
6 takozvane podjele vlasti između tri stranke koje su osvojile najviše glasova. Je li
7 tačno?

8 O: Tačno je.

9 P: Da li ćete se složiti sa mojom konstatacijom da Srpska demokratska
10 stranka je u toj raspodjeli - pa ću slikovito reći - ipak ostala kratkih rukava?

11 O: Da. Na opšte iznenađenje građana srpske nacionalnosti desio se slučaj u
12 raspodjeli vlasti da je gospodin Izetbegović isključivo insistirao da dobije kao
13 ministarstvo Ministarstvo unutrašnjih poslova, jer je najveća stranka, pa je imao
14 pravo pr...prioriteta birati koje će ministarstvo uzeti.

15 Druga je trebala da bira stranka... Srpska demokratska stranka i Srpska
16 demokratska stranka se opredjeljuje za Ministarstvo poljoprivrede. Treća stranka
17 HDZ uzima Ministarstvo odbrane i čak gospodin Kljuić: "Mi smo veoma zahvalni",
18 javno na televiziji, "gospodinu Karadžiću što nije uzeo Ministarstvo odbrane."
19 Gospodin Karadžić je uzeo Ministarstvo poljoprivrede, pa ja moju konstataciju danas
20 iznosim da je zahvaljujući tome sada nema Srba u velikim gradovima u Bosni i
21 Hercegovini u kojima su živjeli, kao što su Mostar, Zenica, Tuzla, posebno

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Sarajevo, nego Srbi žive u manjim mjestima, selima i bave se poljoprivredom koju im
2 je gospodin Karadžić izabrao.

3 P: Složićete se sa mnom: da bi se napravila država pod dominacijom jednog
4 naroda, ključni resori jesu bili Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo
5 odbrane i eventualno Ministarstvo inostranih poslova, zar ne?

6 O: Tako je. U ratnim dejstvima dva ključna Ministarstva su posebno
7 Ministarstvo odbrane i Ministarstvo unutrašnjih poslova. Spoljna politika,
8 Ministarstvo spoljnih poslova je umješno... umješnost komuniciranja sa drugim
9 zemljama i... i lobiranja za strategiju svog djelovanja koje želite postići.

10 P: Da bi se taj cilj postigao, onda je bilo potrebno naoružati sopstveni
11 narod, a iz Ministarstva unutrašnjih poslova ili udaljiti ili marginalizovati
12 kadrove drugih naroda, je li tako?

13 O: Tako se desilo.

14 P: To je moje sledeće pitanje i recite nam i... recite nam kako je došlo do
15 te marginalizacije, u nekoliko rečenica. Mislím na Ministarstvo unutrašnjih
16 poslova.

17 O: Pa, kad je riječ o Ministarstvu unutrašnjih poslova, došlo je do
18 određenih problema i u Stranci demokratske akcije. Naime, gospodin Izetbegović je
19 insistirao da isključivo on postavi ministra unutrašnjih poslova i kao njegov
20 kandidat fungirao /sic/ je dotadašnji ministar unutrašnjih poslova Muhamed Bešić.
21 Međutim, prepreka je bio Fikret Abdić koji je dobio najviše glasova za člana
22 predmet... ovo... članova Predsjedništva i on je trebao biti prvi predsjednik
23 Republike Bosne i Hercegovine i on je htio postaviti svog kandidata Delimustafić
24 Aliju. Kompromis je nađen tako što je gospodin Abdić ustupio svoje mjesto

25

26

27

28

29

30

1 predsjednika države gospodinu Izetbegoviću, a postavio je zauzvrat Delimustafića za
2 načelnika... za ministra unutrašnjih poslova. Ja Vam dalje mogu pričati, ako treba.

3 P: To dalje je moje sledeće pitanje: kako su prošli srpski kadrovi u
4 Ministarstvu unutrašnjih poslova?

5 O: Desilo se da je Stranka demokratske akcije sve ključne kadrove,
6 rukovodne iz bivšeg sastava MUP-a zadržala, dakle kao profesionalce i tako dalje,
7 dok je, recimo Srpska demokratska stranka najvrsnije kadrove koje je u tom trenutku
8 imal... srpske nacionalnosti koji su u tom trenutku bili, jednostavno se o njih
9 oglušila i rek... ne bih rekao s njenim dopuštanjem, ali s njenom nekom
10 blagonaklonošću desilo se da su, recimo, Sredoje Nović, kao zadnji rukovodilac
11 Službe državne bezbjednosti koji je trebao biti rukovodilac Državne bezbjednosti na
12 nivou Jugoslavije, Momo Andžić, pomoćnik ministra za kriminalitet i tako dalje,
13 drugi kadrovi odletili u penziju, odnosno, raspoređeni su za obična referentska
14 radna mjesta u stanicama javne bezbjednosti. To je učinio sa svojim rješenjima
15 pomoćnik ministra unutrašnjih poslova, gospodin Hilmo Selimović, od kog ja sam
16 doživio izuzetno teške trenutke u... dok sam bora... bio u mirovini.

17 P: Ja kol'ko sam shvatio, Vi ste gospodina Hilmu Selimovića, tako da kažem,
18 obrađivali dok ste još bili u Službi državne bezbjednosti i po oblasti
19 kriminaliteta ili njegove umiješanosti u određene kriminalne radnje. Je li tako?

20 O: Tako je. Naime, mi s... mi smo u Državnoj bezbjednosti dobili dopis,
21 tada republičke Skupštine, da imaju podatke od nekih radnika koji su se žalili na
22 kriminalne aktivnosti Hilme Selimovića koji je tada obavljao dužnost direktora
23 Sarajevske pivare. Inače, Selimović je u to vrijeme bio i član Gradskog komiteta
24 Saveza komunista. Ja sam nazvao Hilmu Selimovića prije nego što su moji operativci

25
26
27
28
29
30

1 otišli kod njega u pivaru da provjere podatke i rekao sam mu da ću poslati svoje
2 operativce da provjere određene navode. On je mene molio i rekao: "Nemoj, Slobo.
3 Kod mene je sve u redu. Sve je čisto u poslovanju..." i tako dalje. Ja sam rekao:
4 "Pa tim bolje, gospodine Selimoviću. Ako budu tačni navodi da nema ništa, takav
5 ćemo izvještaj napisati Skupštini i to je dobro za tebe."

6 I ja sam poslao svoje operativce. Radili su i naišli na niz podataka o
7 kriminalnim aktivnostima, pljački tada društvene imovine i tako dalje. Dolazi Hilmo
8 Selilmović kod mene u kancelariju, moli me da obustavim slučaj. Ja kažem:
9 "Obustaviti slučaj neću." I kad je sve zaokruženo, ja sam napravio... mi smo
10 napravili u Službi izvještaj koji smo proslijedili Tužilaštvu, Skupštini i Gradskom
11 komitetu. Gradskom komitetu zbog toga što je bio član Gradskog komiteta. Poslije te
12 informacije on je isključen iz članstva Gradskog komiteta. Nekim zakulisnim
13 radnjama i intervencijama, Tužilaštvo nije slučaj ni uzelo u rad ni odbacilo, nego
14 ga je držalo *ad acta*.

15 P: Dobro. Suština je da on sada dobija veoma važnu u Ministarstvu
16 unutrašnjih poslova nakon višestranačkih izbora i da čak odlučuje i o kadrovskoj
17 politici. Jesam li u pravu?

18 O: U pravu ste. Napravio je čistilište u republičkom SUP-u. Mnoge kadrove
19 je otjerao, čak i bošnjačke nacionalnosti, one koji su radili na slučaju Alije
20 Izeb... Izetbegovića. Kao, recimo, mog zamjenika Borišu Delića, koji je Bošnjak,
21 koji je magistar prava, perfektno govorio dva jezika, poslao je 70 kilometara
22 dalje. Izdao mu je rješenje za Han Pijesak, što naravno on nije prihvatio jer je
23 gradsko dijete. A kad nije prihvatio, onda ga je zamolio šta može reći o meni, kako

24
25
26
27
28
29
30

1 bi me krivično gonio. Moj zamjenik Boriša Delić, koji mi je bio ranije zamjenik,
2 kaže da za mene nema ništa negativno da kaže, a onda ga Hilmo Selimovi kaže: "Možeš
3 li otići kod Škipine, najaviti mu se da mu kažeš da ću ga uhapsiti?"

4 P: Dobro. U tom čistilištu, gospodine Škipina, srpski kadrovi su veoma loše
5 prošli, zar ne?

6 O: Da. Srpski kadrovi su loše prošli, a i ono što je predloženo, po mom
7 mišljenju ličnom, dakle kao policajca jer sam mnoge te ljude poznavao, ni ona
8 mjesta koja su dobili, bar ne sva, nisu postavljeni odgovarajući ljudi.

9 G. CVIJETIĆ: Samo na kraju, red 60... red 14 i 60. strana, samo... njegov
10 odgovor je stavljen kao pitanje. Treba to promeniti. To je bio sastavni dio
11 odgovora, a ne novo pitanje.

12 Molio bih sada Sekretarijat da se svjedoku stavi jedan dokument. To je
13 1D118, a molio bi službenicu Suda da dâ fasciklu sa dokumentima svjedoku.

14 P: Gospodine Škipina, ovo je jedan sudski već usvojeni dokumenat i radili
15 su ga radnici Službe državne bezbjednosti, Srbi. Naziv informacije sam govori o
16 sebi. Vi ga imate pod brojem 1, odmah na početku. Možete ga naći, taj dokument, ne
17 morate sa ekrana gledati. Možete li ga naći?

18 Pročitajte samo naziv, pa ćemo preći na unutrašnjost.

19 Veoma ćemo se kratko... on je dosta opširan.

20 G. CVIJETIĆ: Možemo odmah preći na st... na prvu stranu dokumenta. Možete i
21 Vi odmah okrenuti prvu stranu.

22 P: Možete viditi u prvom pasusu, gospodine Škipina, zadnja rečenica. Stoji
23 konstatacija da je ova služba sada bila isključivo u funkciji Stranke demokratske

24

25

26

27

28

29

30

1 akcije i HDZ-a i to iz sledećih razloga. To je ono o čemu se Vi već pričali.

2 U drugom pasusu se navodi da su... da je SDS- ili da su Srbi dobili petu,
3 šestu upravu, a govori se o raspodjeli tih uprava u službama.

4 U četvrtom pasusu stoji da je SDS izgubio drugog čovjeka u Službi, upravo,
5 državne bezbjednosti. Dakle, misli se na ono mjesto koje je trebalo da
6 pripa...pripadne gospodinu Neđu Vlaškom. Vi znate i za to, je l' tako?

7 Jesam li u pravu?

8 O: U pravu ste. Jedno vrijeme je na to mjesto trebao da bude postavljen
9 Dragan Deve...Devedlaka, pa onda opet kasnije je bio kandidat Neđo Vlaški, ali
10 nijedan nije prošao jer je, navodno, ukinuto to radno mjesto.

11 P: I sada možete.. mislim i na ekranu možemo preći na drugu... sledeću
12 stranu dok Vi možete pratiti samo tekst. Iznose se te činjenice i dokazi na
13 okolnost marginalizacije srpskih kadrova.

14 I na drugoj strani B/H/S verzije - u zadnjem pasusu Vi možete naći dole -
15 govori se da se isključivo srpski političari i stranke prisluškuju. Vidite to dole.

16 O: Ja.

17 P: Mislim da ste... da... da i Vi oko toga nešto možete da nam pomognete.
18 Da li je ovo tačno, ova konstatacija da je služba zloupotrebljena samo da bi
19 prisluškivala srpske kadrove i političare?

20 O: Pa, ako nemate tra...transkripte razgovora te službe vezane za Aliju
21 Izetbegovića, Kljuića i druge, onda zna se tko je bio pod tretmanom službe.

22 P: I nećemo se više zadržavati. Samo ću Vas pitati da li znate... govori se
23 i o dislociranju oružja, o povlačenju opreme vezane za vašu službu isključivo u
24 Sarajevo sa drugih centara. Da li znate šta o tome?

25

26

27

28

29

30

1 O: Nisam upućen u to.

2 P: Dobro. Dakle, možemo se složiti oko ovog zaključka: da je jedan od
3 metoda pravljenja države po sopstvenoj mjeri je bio obezbjeđenje dominacije u
4 Ministarstvu unutrašnjih poslova. Jesam li u pravu?

5 O: Apsolutno.

6 P: Da li bi sledeći metod mogao biti i pravljenje vojske, sopstvene vojske
7 od MUP-a?

8 O: Pa, ako proširujete rezervni sastav policije do te mjere da to postaje
9 nenormalno, onda može se izvesti takav zaključak.

10 P: Da li Vam je poznato da je gospodin Hilmo Selimović u toku samo jedne
11 noći znao izdati po 300 rješenja kojima su u Ministarstvu unutrašnjih poslova, ili
12 upošljavani, ili u rezervni sastav ulazili pripadnici muslimanskog naroda?

13 O: Nije mi poznata cifra, nije mi poznat broj, ali da se dešavalo sa tim
14 rješenjima, što sam naprijed govorio, mi je poznato iz kontakta koje kad sretnem
15 ljude, operativce kojima sam ranije bio rukovodilac is.... Pazite, za operativce i
16 srpske i bošnjačke i hrvatske nacionalnosti koji su mene kao rukovodioca cijenili,
17 znali su mi na ulici reći: "Ovo šta se dešava ne vodi dobru."

18 P: Dobro. Da li Vam je poznata činjenica da je još u toku 1991. godine
19 Stranka demokratske akcije, tako da kažem, ilegalno, mimo propisa i van škole
20 policijske u Vracama, slala kandidate u Hrvatsku, u Zagreb na policijsku obuku?

21 O: Da, to mi je bilo poznato. A poznato mi je bilo da je ključni čovjek
22 zadužen za funkcionisanje MUP-a ispred Stranke demokratske akcije bio Hasan Čengiđić,
23 koji je suđen zajedno sa gospodinom Izetbegovićem. Imām, e sad možete misliti, kad
24
25
26
27
28
29
30

1   îmâm vodi glavnu politiku u MUP-u, kakav bi taj MUP- treb... mogao izgledati.

2   P: Samo za zapisnik, morate objasniti radi zapisnika šta je îmâm.

3   O: Vjerski službenik, kao sveštenik u drugim vjerskim zajednicama.

4   P: E, hvala.

5   G. CVIJETIĆ: U kontekstu ove teme o kojoj pričamo, samo radi reference,
6 molim da se na ekran stavi P424, MFI.

7   P: A to je kod vas pod brojem 2, gospodine Škipina.

8   Vidite, to je ono o čemu smo sad pričali. Dakle, Vi pred sobom imate jedan
9 od spisaka, a mi imamo više, o slanju... evo, ovde imamo 463 pripadnika stranke na
10 obuku u Hrvatsku. I ono što je zanimljivo: dokument je potpisao upravo Hasan
11 Čengić, je li tako?

12   O: Oprostite, ne vidim gdje je potpis.

13   P: Na... na prvoj strani gdje piše spisak. Na uvodnoj strani.

14   Uostalom, da li znate ko je bio sekretar stranke?

15   O: Ne znam tu strukturu.

16   SUDIJA HARHOFF: [simultani prevod] Pitam se kamo sada idemo s ovim. Mislim
17 da nam je svjedok već rekao da on nije imao saznanja o tome da je SDA upućivao
18 ljude na vojnu obuku izvan, da tako kažemo, normalne procedure.

19   Zar ne bi to trebalo jednostavno biti kraj te teme?

20   GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja sam htjela uložiti isti prigovor, osim
21 ako svjedok nije ranije vidio dokument. Ako nije upoznat sa sadržajem, ovo je
22 jednostavno nešto što nas nikamo ne vodi.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. CVIJETIĆ: Časni Sude, onda u zapisnik nije unijeto kako treba. Ja sam
2 čuo svjedoka da je rekao da on zna za tu aktivnost stranke. Ne zna brojke i tako
3 dalje. Pa, možemo ga upitati.

4 P: Da li Vi znate da su išli u organizaciji stranke u Zagreb na obuku?
5 Možete ponoviti odgovor. Mislim na nije ušlo kako treba.

6 O: Pa, rekao sam da mi je poznato, da sam čuo da su slati policajci na
7 obuku u Hrvatsku.

8 P: /nerazgovetno/

9 O: Pardon. Ja više detalja oko toga ne znam, osim da znam da su slati na
10 vojnu obuku u Hrvatsku.

11 P: Dobro. Hvala.

12 Juče ste na pitanje gospođe Korner govorili o jednoj činjenici koja je,
13 tako da kažem, vezana sad za ovu temu, a govorimo o naoružavanju muslimanskog
14 stanovništva u 1991. godini i rekli ste -

15 GĐA KORNER: [simultani prevod] Molim Vas broj stranice gdje je to pitanje u
16 transkriptu od jučer.

17 G. CVIJETIĆ: Govorim o dokumentu koga ću sad da pokažem. On je govorio o
18 dokumentu u kome piše o naoružavanju, pa ću ga sada pokazati. A to je dokumenat
19 1D -

20 GĐA KORNER: [simultani prevod] Oprostite, gospodine Cvijetiću, Vi ste rekli
21 da je svjedok jučer "odgovarajući na moje pitanje" i ja sad pitam na koje moje
22 pitanje, koji je bio odgovor i gdje se to može naći u transkriptu, na kojoj
23 stranici?

24 G. CVIJETIĆ: Objasiću. Gospodin Š...Škipina je juče govorio da je
25 saslušavao jedno lice koje je uhapšeno i koji je bio glavni organizator
26 naoružavanja na teritoriju Bosne i Hercegovine, da je dao izjavu - a, evo, sad su
27 mi rekli da je to na strani 8305 - i da je to lice dalo izjavu u naoružavanju, da

28
29
30

1 je to snimljeno na video-kasetu i da je to čak javno i publikovano.

2 I sad ja pričam o tome, o toj vrsti e... onoga dokumenta i razgovora sa
3 svjedokom.

4 Molim da se na ekran stavi 1D03-2306.

5 [Odbrana se savetuje]

6 G. CVIJETIĆ: Samo da ispravimo u zapisniku da je stranica broj 8305, red
7 18 - to je referenca za ovaj broj.

8 P: Gospodine Škipin...Škipina, u Vašoj fascikli to je poslednji dokument
9 25, čini mi se. Morate ga pronaći.

10 Da li je to lice o kome ste juče pričali, znači, Memić Senad? I ovo je
11 njegova izjava. A u drugom dijelu naći ćete tu istu izjavu koja je urađena
12 svojeručno; rukom je pisao. Možete prelistati dva lista, pa ćete videti.

13 Prepoznajete li sada sve to?

14 O: Prepoznajem, s tim što je njemu ime Senahid, a... Memić Senahid, a ne
15 Memić Senad.

16 P: Da li je to u pitanju to lice o kome... I piše na njegovoj izjavi koju
17 je on svojom rukom napisao? U pravu ste, Senahid.

18 O: Da, to je lice o kome sam juče govorio, koje je uhvaćeno sa pet-šest
19 dokumenata falsifikovanih na razna srpska imena. Između ostalog bio je... imao je
20 dokument da je član SDS-a, propusnice za određene institucije, ustanove i tako
21 dalje.

22 P: Počnite u prvom stavu njegovog... njegove izjave, štampanog dela njegove
23 izjave, da ne bismo rukopis čitali. On tu proziva praktično sve čelne ljude Stranke
24 demokratske akcije da su bili umiješani u naoružavanje. Vidite to tu? A Vi to i
25 znate. Ne morate čitati, je li tako?

26 O: I poznato mi i vidim.

27 P: On sad dalje govori preko kojih linija i punktova je oružje nabavljano,

28

29

30

1 preko koga je vršena distribucija. Pomire... pominje i nekog - opet ćemo reći -
2 vjerskog službenika, imáma džamije u Zagrebu. Da li vi to znate za to? Na drugoj
3 strani odmah. Prvi pasus na drugoj strani gore trebao bi biti. Šefko Omerbašić,
4 imám džamije u Zagrebu.

5 O: Poznato mi ime. Bio je pod određenim tretmanom, kol'ko se ja sjećam
6 operativnim tretmanom, iz Službe državne sigurnosti Hrvatske prije rata.

7 P: Dobro. I dalje Vam sledi njegova izjava, ta ista izjava koja je
8 štampana, pisana rukom. Je li tako? Vidite li to?

9 O: Da.

10 P: Moje pitanje, gospodine Škipina, da li ste prema ovom licu
11 primenjivali bilo kakva nedopuštena sredstva da on da ovako opširnu i dosta
12 zabrinjavajuću izjavu u to vrijeme? Kad kažem "nedopuštena" da l' ste ga tukli,
13 maltretirali, ne znam više šta ste mogli još da radite s njega.

14 O: Ne. Vrlo korektan razgovor s njim vođen. Čak sam ja trpio određene
15 kritike od kolega policajaca kad sam odlučio da ga razmijenim, kad me je nazvao
16 gospodin Bakir Alispahić da ga razmijenim. Kaže: "Pa zašto se on krivično ne
17 goni?" Ja sam rekao: "Nemojmo odma' u startu u početku. Daj, pokušajmo smiriti
18 situaciju. Nećemo mi dobiti ništa ako njega zatvorimo i osudimo. Nek on ide
19 dole, ali nek ostane dokument šta je bio i kako radio." Tako da sam ja njega,
20 mislim, u prvoj razmjeni koju sam vodi sa MUP-om Republike Bosne i Hercegovine
21 razmijenio.

22 G. CVIJETIĆ: Samo u zapisniku: posle prve rečenice treba da se navede da
23 je to odgovor svjedoka, jer je ušlo sve kao da je to moje pitanje.

24 P: Gospodine Škipina, da završimo s ovim dokumentom. Vi mi potvrđujete
25 autentičnost ovog dokumenta. Znae za dokumenat, je li tako?

26 O: Apsolutno da.

27

28

29

30

1 G. CVIJETIĆ: Časni Sude, mislim da su se stekli uslovi da ovaj dokument
2 uđe u dokazne predmete, pa predlažem da tako i bude.

3 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja nemam ništa protiv, ako se usvoji u
4 spis u smislu da je to ono što je svjedok rekao u ovoj izjavi, ali ne da ga se
5 usvoji radi istinitosti sadržaja. Ako je razlog za usvajanje taj da se kaže,
6 kako bi gospodin Cvijetić poslije shvatio što želim reći, da je ustvari izjava
7 istinita i da bi to Raspravno vijeće trebalo prihvatiti kao istinu, u tom
8 slučaju ja ulažem prigovor. Ako ga se usvaja samo da se pokaže da je ovo ono što
9 je gospodin Škipina imao za reći u vezi sa izjavom te osobe Memića, onda nemam
10 prigovora. Ali ulažem prigovor samo na temelju toga da se tvrdi istinitost.
11 Trebalo bi pozvati gospodina Memića da to provjeri i potvrdi istinitost.

12 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Cvijetiću, da li Vi to nudite
13 u spis samo kao činjenicu da tu postoji dokument ili da biste posvjedočili
14 istinitost dokumenta?

15 [Obrana se savetuje]

16 G. CVIJETIĆ: Časni Sude, prema pravilima u Tribunalu su posredni dokazi
17 dopušteni. Međutim, suština je u autentičnosti dokumenta, a Tužilaštvo neće sebi
18 isključiti iz mogućnosti da pobija navode iz dokumenta. Međutim, ja ću i pitati
19 svjedoka.

20 P: Gospodine Škipina, da li ste Vi i stekli utisak, a ima li i drugih
21 informacija u tačnost od ovo...ovoga što se navodi ovde?

22 O: U osnovnim crtama da, ali morao bih pročitati komplet da se podsjetim
23 da li šta odgovara. Ne mogu napamet bez čitanja kompletnog dokumenta se
24 izjasniti. Ali u suštini, u osnovnim relacijama ja sam o tome i govorio.

25

26

27

28

29

30

1 G. CVIJETIĆ: Časni Sude, mislim da su se svi stekli uslovi da ovaj
2 dokumenat i usvojimo. Nema -

3 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da li ste, gospodine Cvijetiću, shvatili
4 ovo pitanje koje sam Vam postavio prije? Sama činjenica da ovaj dokument postoji
5 kao papir, da li ga kao takvog dajete Sudu da on postoji? Ili tražite da se
6 ustvari oslanjate na taj dokument i njegov sadržaj kao nešto što je tačno, pa
7 prema tome i dokaz? Jer ako Vi to dajete da se usvoji u spis zato što ćete se
8 oslanjati na taj dokument kao dokaz, onda nailazite na prigovor gospođe Korner
9 koji je ona opisala.

10 [Odbrana se savetuje]

11 G. CVIJETIĆ: Časni Sude, i jedno i drugo. Svjedok je taj koji je uzimao
12 izjavu, nije neko treći, nego svjedok je uzimao i on može da potvrdi i jedno...
13 i jedan i drugi, ovaj... Vaš... i jedno i drugo Vaše pitanje može da odgovori.
14 Dakle i da je autentičan i da je on stekao utisak i dao mu informacije i da je
15 imao informacije da je to što s... svj... ovaj svjedok navodi u izjavi, da je to
16 tačno.

17 SVJEDOK: Oprostite, mogu li reći nešto?

18 GĐA KORNER: [simultani prevod] Gospodin Cvijetić želi sada zaobići
19 odredbe pravila 92. Ako se on želi oslanjati na ovu izjavu kao na istinu, kao na
20 dokaz o istini, on ima dvije opcije. Jedna je da pozove svjedoka *viva voce*, a
21 druga je da dobije od te osobe izjavu po pravilu 92ter u kojoj će se
22 izjavljivati da je onda ovo što tu stoji tačno.

23 Ali on ne može tražiti da se dokument uvede u spis po tom osnovu samo
24 ovako. On može tražiti da se dokument uvede samo kao, uz to što je ovaj svjedok
25 rekao, da je on doista uzeo tu izjavu.

26

27

28

29

30

1 [Sudije većaju]

2 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ispričavam se što vas prekidam, ali mi je
3 gospodin Smith rekao da izjava ima 17 stranica na B/H/S-u, a mi imamo prijevod
4 tek tri stranice. Dakle, nemamo čak ni pravilan prijevod dokumenta.

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Kako ne bismo dalje odugovlačili
6 postupak, ja predlažem da dokument označimo i idemo dalje.

7 Gospodine Cvijetiću, jeste li shvatili što kaže gospođa Korner, a to je
8 da imamo tek djelomični prijevod dokumenta tako da i Tužilaštvo i Sudsko vijeće
9 imaju poteškoća u tome da se bave ovim pitanjem? Naime, Sudsko vijeće ne može
10 razumjeti cijeli tekst, a Tužilaštvo ga još treba i obraditi. Dakle, kako ne
11 bismo dalje odugovlačili, ja predlažem da nastavimo.

12 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Ispričavam se, časni Sude, ako bih mogao
13 ja pomoći. Došlo je do nesporazuma između onoga kako gospođa Korner shvaća
14 stvari i činjenica vezanih uz dokument. Naime, dokument se sastoji od tipkane
15 izjave koju je otipkao ili ovaj svjedok ili netko drugi u MUP-u koji je uzimao
16 izjavu i iste te izjave u rukopisu one osobe koja je dala izjavu. Dakle, imamo
17 dio u rukopisu, to je Senahid Memić koji je svojom rukom napisao izjavu koja je
18 zatim pretipkana.

19 Prema tome, nema smisla da se dvaput prevodi isti sadržaj. Zbog toga u
20 prijevodu imamo samo, naravno, otkučani tekst jer je onaj u rukopisu tu
21 priložen, uz otipkani tekst samo kako bi se dokazala točnost i istinitost
22 prijepisa, jer je izjava potpisana, a napisala ju je osoba koja ju je dala.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Prema tome, samo je tu kao dokaz da se radi o cjelovitom prijevodu sadržaja
2 dokumenata. Dakle, u suštini su dva dokumenta istog sadržaja.

3 Nadam se da je Vam ovo pomoglo.

4 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala. Mislim da sam shvatio i uz to
5 objašnjenje stav koji zauzima Sudsko vijeće je da će se dokument usvojiti u
6 spis, a upozoravamo strane da će u odgovarajuće vrijeme morati iznijetu
7 argumente u smislu toga kakvu težinu treba pridati tom dokumentu. Jer, očito
8 kada je riječ o istini, dakle da li je istinita izjava ili ne, bitno je da se
9 čuje svjedoka koji je dao izjavu, a ne ovog svjedoka koji je autor. Dakle treba
10 tek iznijeti argumente u vezi s time koliko težine pridati dokumentu.

11 GĐA KORNER: [simultani prevod] Oprostite, samo da sam dobro shvatila.
12 Dakle, časni Sud to prihvaća u spis kao dokazni predmet, ali neće prihvatiti da
13 je sadržaj tog dokumenta istinit, ako se ne pozove autor dokumenta ili se od
14 njega ne dobije izjava?

15 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ne. Mislim da ste sada Vi uveličali to
16 što sam ja rekao. Naime, kako ja shvaćam Pravilnik na temelju kojeg ovaj Sud
17 radi, posredni dokazi, dokazi iz druge ruke mogu se usvojiti u spis u određenim
18 okolnostima. Ovaj dokument se nudi u spis preko ovog svjedoka koji ga je
19 zabilježio. Kao i što je slučaj sa svakim drugim ovakvim svjedokom, on teško da

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 može posvjedočiti o istinitosti sadržaja i argument koji se može iznijeti u vezi
2 s time je: zašto nam je uopće onda potreban taj dokument preko ovog svjedoka
3 koji svjedoči. Ali kako bi sve bilo cjelovito - ne mogu se sjetiti nekog drugog
4 izraza - ali, recimo, cjelovitosti radi, kompletnosti radi, mi bismo dopustili
5 da dokument uđe u spis. Ali, kada Obrana u odgovarajućoj fazi bude iznosila
6 svoju argumentaciju, moraju biti svjesni činjenice da je na njima da uvjere
7 Sudsko vijeće u potrebu da se tom dokumentu prida težina kakvu će oni nesumnjivo
8 tražiti da se dokumentu dâ s obzirom da ga nude u spis.

9 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da, časni Sude. Ja se slažem. Pitanje je
10 prilično teško. Međutim, pravilo 92 koje uređuje uvrštenje u spis... Mogu li
11 samo sada dovršiti nešto?

12 Pravilo 92 koje uređuje usvajanje u spis transkripata i pismenih izjava,
13 umjesto *viva voce* dokaza, kaže da faktori koji idu u prilog prihvaćanju
14 svjedočenja u obliku pismene izjave ili transkripta, uključuju, ali nisu
15 ograničeni na, okolnosti u kojima to svjedočenje strana... Dakle drugim
16 riječima, strana koja daje prigovor može pokazati da je po svom karakteru i
17 izvoru taj dokument nepouzdan. Postoji i cijeli niz drugih faktora.

18 Dakle, postoji razlika u načinu na koji se ovaj dokument daje u spis. Da
19 li je to zbog toga što ovaj svjedok kaže "to je izjava koju sam ja uzeo", a
20 druga stvar je da li će se dokumentu dati težina u smislu istinitosti sadržaja.

21 Ja znam da su posredni dokazi nešto što se može uvrstiti u spis, međutim
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ne slažemo se - ne želim sada uzeti previše vremena - da se te izjave ovog
2 karaktera mogu na taj način onda, u duhu Pravilnika, odmah smatrati i
3 istinitima. To je naš prigovor.

4 [Sudije većaju]

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Panteliću.

6 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

7 Po mom mišljenju radi se o pitanju koje ima određeni značaj. Mislim da
8 moja uvažena kolegica, gospođa Korner, nije u pravu kad je riječ o strukturalnom
9 aspektu ovog problema. Naime, pod broj jedan bih rekao da ovaj svjedok koji
10 sjedi ovdje jest bio ovlaštenu profesionalni policajac koji je imao ovlaštenje
11 da od neke osobe ili od osumnjičenog uzme izjavu. To je pod broj jedan. Broj
12 dva: ako ćemo slijediti onaj obrazac koji ovdje predlaže naša kolegica gospođa
13 Korner, onda u tisuće raznih prilika kada moramo ocjenjivati dokumente u nekim
14 sudskim postupcima koje smo već uvrstili ili kad je riječ o mnogim izjavama, o
15 činjenicama ili kontekstu nekih događaja - ako to budemo morali primjenjivati u
16 svakoj od tih situacija, naći ćemo se u veoma teškom problemu.

17 Moj skromni savjet bi sada bio da se omogući uvaženom kolegi, gospodinu
18 Cvijetiću, da provjeri sa ovim svjedokom da li postoje još neki drugi
19 potkrepljujući dokazi, ili dokumenti, ili bilo koji drugi izvor koji je s pravom
20 naveo ovog svjedoka na zaključak da je ova izjava istinita.

21 Zatim dolazimo do drugog dijela ovog problema. Ako gospođa Korner negira
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ove dokaze, odnosno činjenice ili neka druga relevantna pitanja, onda je
2 pozivamo da ona dovede osobu o kojoj se ovdje radi, tog osumnjičenog ili da od
3 njega pribavi putem izvansudske izjave ili izjave po pravilu 92bis, relevantnu
4 izjavu tog svjedoka. I tek tada će Sudsko vijeće biti u poziciji da tom dokazu
5 prida određenu težinu.

6 Mislim da je moj prijedlog konstruktivan i možda bi trebalo dopustiti
7 uvaženom kolegi, gospodinu Cvijetiću, da pronađe odgovarajući način da se od
8 svjedoka čuje njegov iskaz u vezi s time što on osobno zna o ovome.

9 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospođo Korner, mislim da pravilo 92
10 nema nikakve veze s ovim problemom.

11 Nitko dosad još nije predstavio osobu koja je napisala ovu izjavu kao
12 svjedoka, a pravilo 92 se bavi svjedocima, pismenim izjavama nekih. A nitko nije
13 rekao da je ova osoba, gospodin Memić, svjedok.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ali to je upravo poanta koju ja želim
15 istaknuti. Vi ste je sada pogodili.

16 Na sam dokument nemam nikakvog prigovora da uđe u spis, ako ga se usvaja
17 u spis kao dokument koji je ovaj svjedok vidio ili ga je čak možda i zapisao.
18 Odnosno, on je možda čak uzeo tu izjavu od te osobe. Međutim, Obrana želi ići
19 korak dalje. I oni kažu da biste Vi, kao Sudsko vijeće, trebali prihvatiti

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sadržaj ove izjave gospodina Memića kao istinu. Prema tome, oni ustvari žele od
2 tog čovjeka napraviti svjedoka, a da ga pritom ne pozivaju. Časni Sude, to je
3 jedino objašnjenje. Inače, kako bi drugačije to napravili? Oni ne mogu pozvati
4 gospodina Memića i oni to znaju.

5 SUDIJA HARHOFF: /nedostaje simultani prevod/

6 GĐA KORNER: [simultani prevod] Uz dužno poštovanje, jeste, časni Sude. Oni
7 od tog čovjeka žele napraviti. Dakle ono što je on rekao u ovoj izjavi, oni tvrde
8 da Vi to trebate prihvatiti kao istinu. Drugim riječima, oni od vas traže da Vi
9 potvrdite da je to istina, ovo što je u dokumentu. Postoji razlika između dokumenta
10 koji ulazi u spis u samo smislu, evo, to je ono što stoji u dokumentu, odnosno, da
11 ga se ustvari uvrsti kao istinu, a da se pritom nisu primijenili zaštitni mehanizmi
12 pravila 92 u smislu da se čuje i tog svjedoka. Vi biste trebali prihvatiti što je u
13 izjavi i to je ustvari način, ta metoda, je zaobilaženje pravila 92.

14 Vidim da vi niste uvjereni.

15 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Ja sam samo čuo da se dokument nudi u
16 spis, a Vi pravite sada razliku između toga što se uvrštava u spis, da li dokument,
17 sadržaj, istina. To je nešto što se do sada nikada nije spominjalo. Uvijek se
18 uvrsti u spis dokument i to je bilo sve.

19 GĐA KORNER: [simultani prevod] Da. Međutim, ova situacija je donekle
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 drugačija od ranijih. Naime, ova takozvana priznanja ljudi koji su bili u pritvoru
2 općinskog MUP-a RS-a se ustvari prikazuju ovdje kako bi se ustvrdilo da su sadržaji
3 tih izjava istiniti.

4 A to nije primjeren način da se time bavimo sa stvarima i to jest nešto što
5 povlači za sobom pravilo 92. Inače bi te svjedoke trebalo zvati, uzeti od njih
6 izjavu i pitati ih u kakvim su okolnostima dali tu izjavu.

7 Sada se ustvari težina prebacuje na Tužilaštvo da mi pozivamo te svjedoke.
8 Mi imamo poteškoće prije svega u tome da li možemo doći do tih ljudi. I drugo, da
9 li ćete nam uopće dopustiti da mi pozovemo ove dodatne dokaze. Gospodin Pantelić
10 nas je pozvao da to učinimo.

11 A mi kažemo da ako se Obrana želi oslanjati na ove izjave kao istinite,
12 onda imaju dvije opcije. Jedna je da pozovu autora, onoga koji je napisao izjavu i
13 drugo da pribave odgovarajuću potvrdu u skladu s pravilom 92.

14 To je standardno pitanje, pitanje standardne prakse. Ako se u spis uvodi
15 izjava bez da se pozvao autor izjave, vjerojatno postoje dobri razlozi zašto se
16 autora ne poziva.

17 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Gospođa Korner može s pravom iznositi svoje
18 teorije, ali ja prosvjedujem zbog korištenja izraza "takozvanih priznanja". Ako je
19 to dio njihovih teza, to je u redu. Ali reći "takozvana priznanja" u ovom slučaju i
20 drugim slučajevima, to doista jest izvan normi.

21 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Vi ste, gospodine Krgoviću, nešto željeli
22 reći.

23 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] Gospodin Zečević će to učiniti.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, zahvalan sam gospođi Korner na
2 njezinom objašnjenju.

3 Jedina stvar koja mi sada upada u oči, a vraćam se pomalo unazad u ovom
4 našem sudskom postupku, jest da imamo odluku uvaženog Sudskog vijeća u vezi sa
5 inzistiranjem Tužilaštva po pitanju presretnutih razgovora. Da li bi sada mi
6 trebali shvatiti situaciju na sljedeći način: da su presretnuti razgovori uvršteni
7 u spis samo kao dokumenti, bez da se u vezi s tim dokumentima tvrdi da su istiniti
8 po svom sadržaju? Jer niti u tom slučaju nismo imali te osobe koje su bile autori
9 tih dokumenata.

10 Ne znam... ja samo iznosim svoja opažanja o ovom pitanju. Mi imamo namjeru
11 pismeno se očitovati na ovu odluku Sudskog vijeća, međutim iznosimo samo ovo
12 opažanje radi Sudskog vijeća.

13 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala, gospođu Korner i gospodo. Vrijeme je
14 da sada prekinemo sa radom za danas. Već je 13.45h.

15 No, dokument koji je ponuđen na usvajanje u spis bit će označen i u
16 određenom trenutku ćemo tražiti da nas gospođa Korner uvjeri u to da trebamo
17 sadržaj posve zanemariti.

18 Dakle, nastavljamo sutra ujutro u 09.00h, mislim i dalje u ovoj sudnici.

19 I podsjećam svjedoka na ono što sam rekao i jučer u vezi s time da o
20 svjedočenju ne govori ni s kime.

21 Hvala.

22 [Svedok se povla•i]

23 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molimo.

24 ... Sednica završena u 13.47h.

25

26

27

28

29

30

